

# וַיִּקְרָא

## ראשון

Vayikra

И воззвав к Моисею, говорил ему  
Превечный из намета откровения, и  
сказал:

1 וַיִּקְרָא אֶל־מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלָיו מֵאֹהֶל מוֹעֵד לֵאמֹר:

וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה וּמִלֵּיל יְיָ עָמְיָה מִמִּשְׁכַּן זִמְנָא לְמִימָר

Rashi

ויקרא אל משה. לכל דברות ולכל אמירות ולכל צוויים קדמה קריאה, לשון חבה, לשון שמלאכי השרת משתמשין בו, שנאמר, וַיִּקְרָא זֶה אֵל זֶה (ישעיה ו, ג), אבל לנביאי האומות עכו"ם נגלה אליהן בלשון עראי וטומאה, שנאמר וַיִּקְרָא אֱלֹהִים אֵל בְּלָעָם (במדבר כג, ד):

ויקרא אל משה. הקול הולך ומגיע לאזניו, וכל ישראל לא שומעין. יכול אף להפסקות היתה קריאה, תלמוד לומר וידבר, לדבור היתה קריאה ולא להפסקות, ומה היו הפסקות משמשות, ליתן ריוח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה ובין ענין לענין, קל וחומר להדיוט הלומד מן ההדיוט:

אליו. למעט את אהרן, רבי יהודה אומר י"ג דברות נאמרו בתורה למשה ולא אהרן, וכנגדן נאמרו י"ג מיעוטין, ללמדך שלא לאהרן נאמרו אלא למשה שיאמר לאהרן, ואלו הן י"ג מיעוטין לְדַבֵּר אִתּוֹ (במדבר ז, פט), מְדַבֵּר אֵלָיו (שם), וַיְדַבֵּר אֵלָיו, וְנוֹעַדְתִּי לָךְ (שמות כה, כב), כולן בתורת כהנים, יכול ישמעו את קול הקריאה, תלמוד לומר קול לו, קול אליו, משה שומע וכל ישראל לא שמעו:

מאהל מועד. מלמד שהיה הקול נפסק ולא היה יוצא חוץ לאהל, יכול מפני שהקול נמוך, תלמוד לומר אֵת הַקּוֹל (במדבר ז, פט), מהו הקול, הוא הקול המפורש בתהלים קול ה' בַּפֶּתַח, קול ה' בְּהַדָּר, קול ה' שֶׁבֶר אֲרָזִים (תהלים כט ד, ה), אם כן למה נאמר מאהל מועד, מלמד שהיה הקול נפסק, כיוצא בו וְקוֹל כְּנָפֵי הַכְּרוּבִים נִשְׁמָע עַד הַחֲצַר הַחִיצוֹנָה (יחזקאל י, ה), יכול מפני שהקול נמוך, תלמוד לומר קוֹל אֵל שְׂדֵי בְּדָבָרוֹ (שם), אם כן למה נאמר עד החצר החיצונה, שכיון שמגיע שם היה נפסק:

מאהל מועד לאמר. יכול מכל הבית, תלמוד לומר מֵעַל הַפֶּתַח (במדבר ז, פט), יכול מעל הכפורת כולה, תלמוד לומר מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים (שם):

לאמר. צא ואמור להם דברי כבושים, בשבילכם הוא נדבר עמי, שכן מצינו שכל ל"ח שנה שהיו ישראל במדבר כמנודים מן המרגלים ואילך, לא נתייחד הדבור עם משה, שנאמר וַיְהִי כַּאֲשֶׁר תָּמּוּ כָּל אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה לָמוּת. וַיְדַבֵּר ה' אֵלַי לֵאמֹר (דברים

ב טז, יז), אלי היה הדבור. דבר אחר, צא ואמור להן דברי, והשיבני אם יקבלום, כמו שנאמר וישב משה את דברי העם וגו' (שמות יט, ח):

Объяви сынам Израилевым, и скажи им: когда кто из вас хочет принести приношение Превечному из скота, то из крупного или мелкого скота приносите приношение ваше.

מליל עם בני ישראל ותימר להון אנש ארי יקרב  
מנכון קורבנא קדם יי מן בעירא מן תורי ומן ענא  
תקריבו ית קורבנכון

2 דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב

מכם קרבנו ליהוה מוהבהמה מוהבקר ומוהצאן

תקריבו את קרבנכם:

Rashi

אדם כי יקריב מכם. כשיקריב, בקרבנות נדבה דבר הענין:

אדם. למה נאמר, מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל שהכל היה שלו, אף אתם לא תקריבו מן הגזל:

הבהמה. יכול אף חיה בכלל, תלמוד לומר בקר וצאן:

מן הבהמה. ולא כולה, להוציא את הרובע ואת הנרבע:

מן הבקר. להוציא את הנעבד:

מן הצאן. להוציא את המוקצה:

ומן הצאן. להוציא את הנוגח שהמית, כשהוא אומר למטה מן הענין מן הבקר, שאין תלמוד לומר, להוציא את הטריפה:

תקריבו. מלמד ששנים מתנדבים עולה בשותפות:

קרבנכם. מלמד שהיא באה נדבת צבור, היא עולת קיץ המזבח הבאה מן המותרות (שבועות יב.).

Если приношение его — всесожжение из крупного скота: мужеского пола, без порока, пусть принесет его; ко входу намета откровения пусть приведет его, в обретение себе благоволения пред Превечным.

אם עלתא קורבניה מן תורי דכר שלים יקרבנה  
לתרע משכן ומנא יקריב יתיה לרענא ליה קדם יי

3 אם עלה קרבנו מוהבקר זכר תמים יקריבנו אלפתח

אהל מועד יקריב אתו לרצנו לפני יהוה:

Rashi

זכר. ולא נקבה, כשהוא אומר זכר למטה, שאין תלמוד לומר, זכר ולא טומטום ואנדרוגינוס (בכורות מא:):  
תמים. בלא מום:

אל פתח אהל מועד. מטפל בהבאתו עד העזרה. מהו אומר יקריב יקריב, אפילו נתערבה עולת ראובן בעולת שמעון יקריב כל אחד, לשם מי שהוא, וכן עולה בחולין ימכרו החולין לצרכי עולות, והרי הן כולן עולות, ותקרב כל אחת לשם מי שהוא, יכול אפילו נתערבה בפסולין או בשאינו מינו, תלמוד לומר לומר יקריבנו:  
יקריב אותו. מלמד שכופין אותו, יכול בעל כרחו תלמוד לומר לרצונו, הא כיצד, כופין אותו עד שיאמר רוצה אני (ראש השנה ו.):

לפני ה' וסמך. אין סמיכה בבמה:

И пусть возложит руку свою на голову  
жертвы всесожжения, и будет она  
принята во благо ему, для  
искупления его.

וְיָדּוּ עַל רֹאשׁ הָעֹלָה וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו: to prop  
וְסִמְךָ 4

וְיִסְמֹךְ יָדָהּ עַל רִישׁ עֲלֹתָא וְיִתְרַעֲי לִיהּ לְכַפֵּרָא  
עֲלוּהִי

Rashi

על ראש העלה. להביא עולת חובה לסמיכה, ולהביא עולת הצאן:  
העלה. פרט לעולת העוף:

ונרצה לו. על מה הוא מרצה לו, אם תאמר על כריתות ומיתות "ד, או מיתה בידי שמים, או מלקות, הרי עונשן אמור, הא אינו מרצה אלא על עשה, ועל לאו שנתק לעשה:

И пусть зарежут молодого тельца  
пред Превечным, а сыны Аароновы,  
священники, пусть принесут кровь, и  
покропят кровию кругом на  
жертвенник, который у входа намета  
откровения.

וְשָׁחֲטוּ אֶת־בֶּן־הַבָּקָר לִפְנֵי יְהוָה וְהִקְרִיבוּ בְנֵי אֶהֱרֹן 5

הַכֹּהֲנִים אֶת־הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ to sprinkle

סָבִיב אֲשֶׁר־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:

וַיָּכֹס יֵת בֶּר תּוֹרֵי קָדָם יֵי וַיִּקְרְבוּ בְנֵי אֶהֱרֹן כֹּהֲנֵי יֵת  
דָּמָא וַיִּזְרְקוּן יֵת דָּמָא עַל מִדְבְּחָא סְחֹר סְחֹר דִּי  
בְּתַרְע מִשְׁכַּן זְמַנָּא

Rashi

ושחט והקריבו הכהנים. מְקַבֵּלָה ואילך מצות כהונה, למד על השחיטה שכשרה בזר:

לפני ה'. בעזרה:

והקריבו. זו קבלה שהיא הראשונה, ומשמעה לשון הולכה, למדנו שתיהן (ס"א ששתיהן) בבני אהרן (חגיגה יא.):

בני אהרן. יכול חללים, תלמוד לומר הכהנים:

את הדם וזרקו את הדם. מה תלמוד לומר דם דם ב' פעמים, להביא את שנתערב במינו או בשאינו מינו, יכול אף בפסולים, או

בחטאות הפנימיות, או בחטאות החיצוניות, שאלו למעלה והיא למטה, תלמוד לומר במקום אחר אֶת דָּמוֹ (פסוק יא):

וזרקו. עומד למטה, וזורק מן הכלי לכותל המזבח למטה מחוט הסיקרא כנגד הזויות, לכך נאמר סביב, שיהא הדם ניתן בד'

רוחות המזבח, או יכול יקיפנו כחוט, תלמוד לומר וזרקו, ואי אפשר להקיף בזריקה, אי וזרקו יכול בזריקה אחת, תלמוד לומר

סביב, הא כיצד, נותן שתי מתנות שהן ד':

אשר פתח אהל מועד. ולא בזמן שהוא מפורק:

И пусть снимут кожу с жертвы  
всесожжения, и разрежут ее на части  
ее.

6 וְהִפְשִׁיט אֶת־הָעֹלָה וְנָתַח אֹתָהּ לְנִתְחֶיהָ :  
a fragment to dismember to spread out

וַיִּשְׁלַח יְתָ עֲלֵתָא וַיִּפְלֵג יְתָ לְאַבְרָהָא

Rashi

והפשיט את העולה. מה תלמוד לומר העולה, לרבות את כל העולות להפשט ונתוח:

אותה לנתחיה. ולא נתחיה לנתחים (חולין יא.):

А сыны священника Аарона пусть  
положат огонь на жертвенник, и  
разложат дрова на огне.

7 וְנִתְּנוּ בְנֵי אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן אֵשׁ עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְעָרְכוּ עֲצִים

עַל־הָאֵשׁ:

וַיִּתְּנוּ בְנֵי אֶהֱרֹן כֹּהֲנָא אֶשְׁתָּא עַל מִדְבָּחָא וַיִּסְדְּרוּן

אֶעֱא עַל אֶשְׁתָּא

Rashi

ונתנו אש. אף על פי שהאש יורדת מן השמים, מצוה להביא מן ההדיוט:

בני אהרן הכהן. כשהוא בכיהונו, הא אם עבד בבגדי כהן הדיוט, עבודתו פסולה:

И пусть разложат сыны Аароновы,  
священники, эти части, также голову  
и грудобрюшную преграду, на дровах,  
которые на огне, что на жертвеннике.

וַיִּסְדְּרוּ בְנֵי אֶהֱרֹן כִּהְנִיָּא יֵת אֶבְרִיָּא יֵת רִישָׁא וְיֵת  
תַּרְבָּא עַל אֶעֱיָא דִּי עַל אֶשְׁתָּא דִּי עַל מִדְבָּחָא

8 וְעָרְכוּ בְנֵי אֶהֱרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַנֶּתָחִים אֶת־הָרֹאשׁ  
וְאֶת־הַפֶּדֶר <sup>suet</sup> עַל־הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר  
עַל־הַמִּזְבֵּחַ:

Rashi

בני אהרן הכהנים. כשהם בכיהונם, הא כהן הדיוט שעבד בשמונה בגדים, עבודתו פסולה:  
את הנתחים את הראש. לפי שאין הראש בכלל הפשט, שכבר הותז בשחיטה, לפיכך הוצרך למנותו לעצמו (חולין כז.):  
ואת הפדר. למה נאמר, ללמדך שמעלהו עם הראש ומכסה בו את בית השחיטה, וזהו דרך כבוד של מעלה:  
אשר על המזבח. שלא יהיו הגזירין יוצאין חוץ למערכה:

Внутренности же и голени пусть  
омоют в воде; и пусть воскурит  
священник все на жертвеннике: это  
всесожжение, огнепалимая жертва  
благоухания Превечному.

וְגִוְיָהּ וְכַרְעוּהִי יִחַלֵּל בְּמִיָּא וְיִסַּק כִּהְנָא יֵת כּוֹלָא  
לְמִדְבָּחָא עֲלֵתָא קוֹרְבָּן דְּמִתְקַבֵּל בְּרַעוּא קָדָם יי

9 וְקָרְבּוֹ וְכַרְעֵיו יִרְחֹץ בַּמַּיִם וְהַקֵּטִיר הַכֹּהֵן אֶת־הַכֹּל  
הַמִּזְבֵּחַה עֲלֵה אִשָּׁה רִיחַ־נִיחּוֹחַ לַיהוָה: (ס)

the leg of  
men or  
locusts

Rashi

עולה. לשם עולה יקטירנו:  
אשה. כשישחטנו יהא שוחטו לשם האש, וכל אשה לשון אש, פושיי"ר בלע"ז:  
ניחוח. נחת רוח לַפָּנִי, שאמרתי ונעשה רצוני:

А если приношение его во  
всесожжение — из мелкого скота, из  
овец или коз: мужеского пола, без  
порока, пусть принесет его.

וְאִם מִן עֶזְא קוֹרְבָנִיה מִן אִמְרִיָּא אוּ מִן בְּנֵי עֲזִיָּא  
לְעֲלֵתָא דְּכָר שְׁלִים יִקְרְבִינִיה

10 וְאִם־מִן־הַצֹּאן קָרְבָּנוֹ מִן־הַכְּשֻׁבִּים אוּ מִן־הָעִזִּים  
לְעֹלָה זָכָר תָּמִים יִקְרִיבֵנו:

young  
sheep

Rashi

ואם מן הצאן. וי"ו מוסיף על ענין ראשון, ולמה הפסיק, ליתן ריוח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה:  
מן הצאן מן הכשבים או מן העזים. הרי אלו ג' מיעוטין, פרט לזקן לחולה ולמזוהם:

И пусть зарежут его на северной  
стороне жертвенника пред  
Превечным, а сыны Аароновы,  
священники, пусть покропят кровию  
его на жертвенник кругом.

ויכוס יתיה על צדא דמדבחא צפונא קדם יי ויזרקון  
בני אהרן כהנא ית דמיה על מדבחא סחור סחור

Rashi

על ירך המזבח. על צד המזבח:

צפונה לפני ה'. ואין צפון בבמה:

И пусть разрежут его на части его, и  
их, вместе с головою его и  
грудобрюшною преградою его, пусть  
разложит священник на дровах,  
которые на огне, что на жертвеннике.

ויפלג יתיה לאברוהי וית רישיה וית תרביה ויסדר  
כהנא יתהון על אעיא די על אשתא די על מדבחא

Внутренности же и голени пусть  
омоют в воде; и пусть принесет  
священник все, и воскурит на  
жертвеннике: это всесожжение,  
огнепалимая жертва благоухания  
Превечному.

וגא וכרעיא יחלל במיא ויקרב כהנא ית כולא ויסק  
למדבחא עלתא הוא קורבן דמתקבל ברעוא קדם יי

11 ושלחט אתו על ירך המזבח צפנה לפני יהוה וזרקו

בני אהרן הכהנים את דמו על המזבח סביב:

12 ונתח אתו לנתחיו ואת ראשו ואת פדיו וערף הכהן

אתם על העצים אשר על האש אשר על המזבח:

13 והקרב והכרעים ירחץ במים והקריב הפהו את הכל

והקטיר המזבחה עלה הוא אשה ריח ניחח ליהוה:

(פ)

## שני

Если же приношение его Превечному  
— всесожжение из птиц, пусть  
принесет он из горлиц или из  
молодых голубей приношение  
жертвы своей.

וְאִם מִן עוֹפֹא עֲלֹתָא קוֹרְבָנִיה קָדָם יי וְיִקְרַב מִן  
שְׁפָנִינִיא אוּ מִן בְּנֵי יוֹנָה יִת קוֹרְבָנִיה

14 וְאִם מִן־הָעוֹף עֲלֹתָא קֹרְבָנוֹ לִיהוָה וְהִקְרִיב מִן־

הַתְּלִיִּם אוּ מִן־בְּנֵי הַיוֹנָה אֶת־קֹרְבָנוֹ: <sup>a ring-dove</sup>

Rashi

מן העוף. ולא כל העוף. לפי שנאמר תמים זָכַר בַּבֶּקֶר בַּשְּׂבִיִּים וּבַעֲזִים (להלן כב, יט), תמות וזכרות בבהמה, ואין תמות  
וזכרות בעופות, יכול אף מחוסר אבר, תלמוד לומר מן העוף:  
התורים. גדולים ולא קטנים:  
בני היונה. קטנים ולא גדולים:  
מן התורים או מן בני היונה. פרט לתחלת הציהוב, שבזה ושבזה שהוא פסול, שהוא גדול אצל בני יונה וקטן אצל תורים:

И пусть принесет ее священник к  
жертвеннику, и отщипнет ей голову,  
и воскурит на жертвеннике, после  
того, как кровь её будет выжата к  
стене жертвенника.

וְיִקְרְבֶנָה כֹהֵנָא לְמִדְבָּחָא וְיִמְלֹק יֵת רִישָׁהּ וְיִסַּק  
לְמִדְבָּחָא וְיִתְמַצֵּי דְמִיהָ עַל כּוֹתֵל מִדְבָּחָא

15 וְהִקְרִיבוּ הַכֹּהֵן אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וּמָלַק <sup>to crack a joint</sup> אֶת־רֹאשׁוֹ

וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחַה וְנִמְצָה דָמוֹ עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ:

Rashi

והקריבו. אפילו פרידה אחת יביא:  
הכהן ומלק. אין מליקה בכלי, אלא בעצמו של כהן, קוצץ בצפרנו ממול העורף וחותר מפרקת עד שמגיע לסימנין וקוצצן:  
ונמצה דמו. לשון מיץ אִפִּים (משלי ל, ג), כִּי אָפַס הַמֵּץ (ישעיה טז, ד), כובש בית השחיטה על קיר המזבח, והדם מתמצה  
ויורד:  
ומלק והקטיר ונמצה. אפשר לומר כן, מאחר שהוא מקטיר הוא מוצה, אלא מה הקטרה הראש בעצמו והגוף בעצמו וכו', אף  
מליקה כן. ופשוטו של מקרא מסורס הוא ומלק והקטיר, וקודם הקטרה ונמצה דמו כבר:

И пусть отнимет зоб её с его же  
перьями, и бросит его подле  
жертвенника на восточную сторону,  
на место для пепла.

וַיַּעַד יְת זָפְקִיָּה בְּאוֹכְלִיָּה וַיִּרְמִי יְתָה לְסִטֵּר מִדְּבָחָא  
קִידוּמָא לְאַתֵּר דְּמוֹשְׁדִין קִטְמָא

16 וְהִסִּיר אֶת־מְרָאָתוֹ בְּנִצָּתָהּ <sup>feather</sup> וְהִשְׁלִיךְ אֹתָהּ אֶצְל  
הַמִּזְבֵּחַ קִדְמָה אֶל־מָקוֹם <sup>the fat</sup> הַדֶּשֶׁן :

Rashi

מראתו. מקום הרעי, וזה הזפק:

בנוצתה. עם בני מעיה (זבחים סד:), ונוצה לשון דבר המאוס, כמו פִּי נָצוּ גַם נָעוּ (איכה ד, טו), וזהו שתרגם אונקלוס  
בְּאוֹכְלִיָּה, וזה מדרשו של אבא יוסי בן חנן, שאמר, נוטל את הקורקבן עמה. ורבותינו ז"ל אמרו, קודר סביב הזפק בסכין כעין  
ארובה ונוטלו עם הנוצה שעל העור (זבחים סה:). בעולת בהמה שאינה אוכלת אלא באבוס בעליה, נאמר והקרב והכרעים  
ירחץ במים, והקטיר, בעוף שנזון מן הגזל, נאמר, והשליך את המעים שאכלו מן הגזל:  
אצל המזבח קדמה. במזרחו של כבש:  
אל מקום הדשן. מקום שנותנין שם תרומת הדשן בכל בוקר, ודישון מזבח הפנימי, והמנורה, וכולם נבלעים שם במקומן (יומא  
כא:).

И пусть надорвет ее при крыльях её,  
но не отделяет; и воскурит ее  
священник на жертвеннике, на  
дровах, что на огне: это всесожжение,  
огнепалимая жертва благоухания  
Превечному.

וַיִּפְרִיק יְתִיָּה בְּגִדְפוּהִי לֹא יִפְרִישׁ וַיִּסַּק יְתִיָּה כְּהֵנָּה  
לְמִדְּבָחָא עַל אֲעִיָּא דִּי עַל אֲשָׁתָא עֲלֵתָא הוּא קוֹרְבָּן  
דְּמִתְקַבֵּל בְּרַעְוָא קָדָם יי

17 וַשֹּׁפֵעַ אֹתוֹ בְּכַנְפָּיו לֹא יִבְדִּיל <sup>to divide</sup> וְהִקְטִיר אֹתוֹ <sup>to split or tear</sup>

הִכְהִין הַמִּזְבֵּחַה עַל־הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ עֲלֶה הוּא

אֲשֶׁה רִיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה: (ס)

Rashi

ושסע. אין שיסוע אלא ביד, וכן הוא אומר בשמשון וַיִּשְׁפָּעֵהוּ כְּשֹׁפֵעַ הַגָּדִי (שופטים יד, ו — זבחים סה:):  
בכנפיו. עם כנפיו, אינו צריך למרוט כנפי נוצתו:  
בכנפיו. נוצה ממש. והלא אין לך הדיוט שמריח ריח רע של כנפים נשרפים ואין נפשו קצה עליו, ולמה אמר הכתוב והקטיר,  
כדי שיהא המזבח שֹׁבֵעַ ומהודר בקרבנו של עני:  
לא יבדיל. אינו מפרקו לגמרי לב' חתיכות, אלא קורעו מגבו. נאמר בעוף ריח נִיחֹחַ (פסוק ט), ונאמר בבהמה ריח נִיחֹחַ,  
לומר לך אחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכוין את לבו לשמים:

## ויקרא 2

А когда кто хочет принести  
приношение хлебной жертвы  
Превечному, то пусть приношение  
его будет из крупичатой муки, и  
пусть возлиет на нее елея, и положит  
на нее ладона.

1 וַנֶּפֶשׁ כִּי־תִקְרִיב קֶרְבָּן מִנְחָה לַיהוָה סֶלֶת יִהְיֶה  
fine flour  
קֶרְבָּנוֹ וַיִּצֶק עָלֶיהָ שֶׁמֶן וַיִּתֵּן עָלֶיהָ לְבָנָה :  
frankincense properly

וַאֲנִשׁ אֲרִי יִקְרַב קֶרְבָּן מִנְחָתָא קָדָם יי סולֶתָא יְהִי  
קֶרְבָּנִיה וִירִיק עָלֶיהָ מְשַׁחָא וַיִּתֵּן עָלֶיהָ לְבֹנָתָא

Rashi

ונפש כי תקריב. לא נאמר נפש בכל קרבנות נדבה אלא במנחה, מי דרכו להתנדב מנחה, עני, אמר הקב"ה מעלה אני עליו  
כאילו הקריב נפשו (מנחות קד):

סלת יהיה קרבנו. האומר הרי עלי מנחה סתם, מביא מנחת סלת, שהיא הראשונה שבמנחות (שם) ונקמצת כשהיא סלת, כמו  
שמפורש בענין. לפי שנאמרו כאן ה' מיני מנחות, וכולן באות אפיוות קודם קמיצה חוץ מזו, לכך קרויה מנחת סלת:  
סלת. אין סלת אלא מן החטין, שנאמר סֶלֶת חֲטִיִּם (שמות כט, ב), ואין מנחה פחותה מעשרון, שנאמר וְעֶשְׂרוֹן סֶלֶת לְמִנְחָה  
(להלן יד, כא), עשרון לכל מנחה:

ויצק עליה שמן. על כולה:

ונתן עליה לבונה. על מקצתה, מניח קומץ לבונה עליה לצד אחד, ומה ראית לומר כן, שאין ריבוי אחר ריבוי בתורה אלא  
למעט ד"א שמן על כולה מפני שהוא נבלל עמה, ונקמץ עמה, כמו שנאמר מסלתה ומשמנה, ולבונה על מקצתה שאינה  
נבללת עמה ולא נקמצת עמה, שנאמר על כל לבונה, שלאחר שקמץ מלקט את הלבונה כולה מעליה, ומקטירה:  
ויצק ונתן והביאה. מלמד שיציקה ויבלילה כשרים בזר:

И пусть принесет ее к сынам  
Аароновым, священникам; и, сняв с  
этого полную горсть, с крупчатой  
муки и еля, вместе со всем ладонем,  
пусть воскурит священник этот дар  
памятования на жертвеннике: это  
огнепалимая жертва благоухания  
Превечному.

וַיִּתֵּינָהּ לֹת בְּנֵי אֶהֱרֹן כֹּהֲנֵי יִשְׂרָאֵל מִתְּמֹנֶה מִלֵּי  
קֹמֶצִיָּה מִסֹּלֶתָהּ וּמִמִּשְׁחָהּ עַל כָּל לְבוֹנָתָהּ וַיִּסַּךְ  
כֹּהֲנָא יֵת אֶזְכָּרְתָּהּ לְמִזְבֵּחָהּ קֹרְבָן דְּמִתְקַבֵּל בְּרִעְוָא  
קָדָם יי

to grasp  
with the  
hand

2 וַהֲבִיֵּאהָ אֶל־בְּנֵי אֶהֱרֹן הַכֹּהֲנִים וְקָמֶץ מִשֶּׁם מִלֵּא

a grasp

קִמְצוֹ מִסֹּלֶתָהּ וּמִמִּשְׁחָתָהּ עַל כָּל־לְבוֹנָתָהּ וְהִקְטִיר

memorial

הַכֹּהֵן אֶת־אֶזְכָּרְתָּהּ הַמִּזְבֵּחָהּ אִשָּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה:

Rashi

הכהנים וקמץ. מקמיצה ואילך מצות כהונה:

וקמץ משם. ממקום שרגלי הזר עומדות, ללמדך שהקמיצה כשרה בכל מקום בעזרה, אף בי"א אמה של מקום דריסת רגלי ישראל (יומא טז):

מלא קמצו. יכול מברץ, מבצבץ ויוצא לכל צד, תלמוד לומר במקום אחר והרים ממנו בקמצו (להלן ו, ח), לא יהא כשר אלא מה שבתוך הקומץ, אי בקמצו יכול חסר, תלמוד לומר מלא, הא כיצד, חופה ג' אצבעותיו על פס ידו (מנחות יא.), וזהו קומץ במשמע, לשון העברית:

על כל לבונתה. לבד כל הלבונה יהא הקומץ מלא:

לבונתה והקטיר. אף הלבונה בהקטרה:

מלא קמצו מסלתה ומשמנה. הא אם קמץ ועלה בידו גרגיר מלח או קורט לבונה פסולה:

אזכרתה. הקומץ העולה לגבוה הוא זכרון המנחה, שבו נזכר בעליה לטובה ולנחת רוח:

А остаток от хлебной жертвы будет  
для Аарона и сынов его: это великая  
святыня из огнепалимых жертв  
Превечного.

וְהַנּוֹתֵרֶת מִן־הַמִּנְחָה לְאֶהֱרֹן וּלְבָנָיו קֹדֶשׁ קֹדֶשִׁים  
מִקְוִיָּבִיָּא דיי

3 וְהַנּוֹתֵרֶת מִן־הַמִּנְחָה לְאֶהֱרֹן וּלְבָנָיו קֹדֶשׁ קֹדֶשִׁים

מִאֲשֵׁי יְהוָה: (ס)

Rashi

לאהרן ולבניו. כהן גדול נוטל חלק בראש שלא במחלוקת, וההדיוט במחלוקת:

קדש קדשים. היא להם:

מאשי ה'. אין להם חלק בה אלא לאחר מתנות האישים:

Когда же приносишь приношение  
хлебной жертвы из печеного в печи,  
то это должны быть из крупичатой  
муки олады пресные, смешенные с  
елеем, и лепешки пресные,  
помазанные елеем.

4 וְכִי תִקְרֹב קֶרְבֶּן מִנְחָה <sup>baked good</sup> מֵאֲפֶה <sup>oven</sup> תִּנּוֹר סֶלֶת <sup>to overflow</sup> חֲלוֹת מִצֹּת בְּלִילֹת בִּשְׁמֶן וְרִקִּיקֵי מִצֹּת מִשְׁקִים

בִּשְׁמֶן: (ס)

וְאִרִי תִקְרִיב קֶרְבֶּן מִנְחָתָא מֵאֲפֶה תִנּוֹרָא סֶלֶתָא  
גְרִיצֶן פִּטִּירֶן דְּפִילֶן בְּמִשְׁחָא וְאַסְפּוּגִין פִּטִּירִין דְּמִשְׁחִין  
בְּמִשְׁחָא

Rashi

וכי תקריב וגו'. שאמר הרי עלי מנחת מאפה תנור, ולימד הכתוב שיביא או חלות או ריקין, החלות בלולות, והריקין משוחין (מנחות עד:), ונחלקו רבותינו במשיחתן (שם עה.), יש אומרים מושחן וחורן ומושחן עד שיכלה כל השמן שבלוג, שכל המנחות טעונות לוג שמן, ויש אומרים מושחן כמין כף יונית, ושאר השמן נאכל בפני עצמו לכהנים, מה תלמוד לומר בשמן בשמן שני פעמים, להכשיר שמן שני ושלישי היוצא מן הזיתים, ואין צריך שמן ראשון אלא למנורה שנאמר בו זך. ושנינו במנחות (עו.) כל המנחות האפויות לפני קמיצתן ונקמצות על ידי פתיתן כולן באות עשר עשר חלות, והאמור בה ריקין בא עשר ריקין:

А если приношение твое — хлебная  
жертва со сковороды, то из  
крупичатой муки, смешенной с  
елеем, пресная, должна она быть.

5 וְאִם־מִנְחָה עַל־הַמִּחְבֶּת קֶרְבֶּנָּה סֶלֶת בְּלִילָה בִּשְׁמֶן <sup>a pan for baking in</sup> מִצָּה תִהְיֶה:

וְאִם מִנְחָתָא עַל מִסְרִיתָא קֶרְבֶּנָּה סֶלֶתָא דְּפִילָא  
בְּמִשְׁחָא פִּטִּיר תִּהְיֶה

Rashi

ואם מנחה על המחבת. שאמר הרי עלי מנחת מחבת, וכלי הוא שהיה במקדש שאופין בו מנחה על האור בשמן, והכלי אינו עמוק אלא צף, ומעשה המנחה שבתוכו קשין, שמתוך שהיא צפה האור שורף את השמן (מנחות סג.), וכולן טעונות ' מתנות, שמן יציקה, ובלילה, ומתן שמן בכלי, קודם לעשייתן: סלת בלולה בשמן. מלמד שבוללן בעודן סלת:

Раскроши ее в крохи, и возлей на нее  
елея: это хлебная жертва.

6 פְּתוֹת אֶתְּהָ פְתִים a bit וַיִּצְקֶת עָלֶיהָ שֶׁמֶן מִנְחָה

הוא: (ס)

בָּצַע יָתֶה בִּיצוּעִין וְתָרִיק עָלֶה מִשְׁחָא מִנְחָתָא הִיא

Rashi

פתות אותה פתים. לרבות כל המנחות הנאפות קודם קמיצה לפתיתה (שם עה.):  
ויצקת עליה שמן מנחה הוא. לרבות כל המנחות ליציקה, יכול אף מנחת מאפה תנור כן, תלמוד לומר עליה, אוציא את  
החלות ולא אוציא את הרקיקין, תלמוד לומר הוא:

## שלישי

А если приношение твое — хлебная  
жертва из кипятального сосуда, то из  
крупчатой муки с елеем должна она  
быть приготовлена.

7 וְאִם־מִנְחָת מִרְחֶשֶׁת קֹרֶבֶנָּה סֶלֶת fine flour בִּשְׁמֹן frying pan

תעשה:

וְאִם מִנְחָתָא דְרִדְתָּא קֹרֶבֶנָּה סֶלֶתָא בִּמְשָׁח תִּתְעַבֵּד

Rashi

מרחשת. כלי הוא שהיה במקדש עמוק, ומתוך שהיא עמוקה שֶׁמֶנָּה צָבוּר ואין האור שורפו, לפיכך מעשה מנחה העשוין  
לתוכה רוחשין, כל דבר רך ע"י משקה נראה כרוחש ומנענע:

И представь хлебную жертву, которая  
приготавливается из этого,  
Превечному: пусть принесут ее  
священнику, а он поднесет ее к  
жертвеннику.

8 וְהִבֵּאתְ אֶת־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מֵאֲלֶה לַיהוָה

וְהִקְרִיבָהּ אֶל־הַפֶּה וְהִגִּישָׁה אֶל־הַמִּזְבֵּחַ:

וְתִיתִי יָת מִנְחָתָא דִּי יִתְעַבֵּיד מֵאֲלִין קָדָם יי ויקרבינה

לֹת פֶּהֶנָּא ויקרבינה לְמִזְבֵּחָא

Rashi

אשר יעשה מאלה. מאחד מן המינים הללו:  
והקריבה. בעליה אל הכהן:

והגישה. הכהן:

אל המזבח. מגישה לקרן דרומית מערבית של מזבח (זבחים סג):

И пусть снимет священник с хлебной  
жертвы дар памятования, и воскурит  
на жертвеннике: это огнепалимая  
жертва благоухания Превечному.

וַיִּפְרֹשׂ כֹהֵן מִן מִנְחָתָא יֵת אֶדְכַּרְתָּהּ וַיִּסַּק לְמִדְבָּחָא  
קִירְבֹּן דְּמִתְקַבֵּל בְּרַעְוָא קָדָם יי

Rashi

את אזכרתה. הוא הקומץ:

А остаток от хлебной жертвы будет  
для Аарона и сынов его: это великая  
святыня из огнепалимых жертв  
Превечного.

וּדְאִשְׁתָּאָר מִן מִנְחָתָא לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו קִדְשׁ קִדְשֵׁין  
מְקוֹרְבָנִיא דיי

Никакую хлебную жертву, которую  
приносите Превечному, не должно  
приготавливать из квасного, ибо ни из  
заквасы и ни из меду не должны вы  
воскурять огнепалимую жертву  
Превечному.

כָּל מִנְחָתָא דִּי תִקְרְבוּן קָדָם יי לֹא תִתְעַבֵּיד חֲמִיעַ  
אַרִּי כָּל חֲמִיר וְכָל דְּבַשׁ לֹא תִסְקֹון מִנִּיהּ קוֹרְבָנָא  
קָדָם יי

Rashi

וכל דבש. כל מתיקת פרי קרוי דבש:

9 וְהָרִים הַכֶּהֶן מִן־הַמִּנְחָה אֶת־אֲזִכְרָתָהּ וְהִקְטִיר <sup>memorial</sup>

הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה:

10 וְהִנֹּחֲתָהּ מִן־הַמִּנְחָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו קִדְשׁ קִדְשִׁים  
מֵאֲשֵׁי יְהוָה:

11 כָּל־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לַיהוָה לֹא תַעֲשֶׂה <sup>ferment</sup>  
חֲמֵץ כִּי כָל־שָׂאֵר וְכָל־דְּבַשׁ לֹא־תִקְטִירוּ מִמֶּנּוּ  
אֲשֶׁה לַיהוָה:

Как приношение начатков можете их  
приносить Превечному, но на  
жертвенник не должны они  
возлагаться во благоухание.

קורבן קדמי תקרבון יתהון קדם יי ולמדבחה לא  
יתסקון לאתקבלא ברעוא

12 קרבן ראשית תקריבו אתם ליהוה ואליהם מנחת  
לא יעלו לריח ניחח:

Rashi

קרבן ראשית תקריבו. מה יש לך להביא מן השאור ומן הדבש, קרבן ראשית, שתי הלחם של עצרת הבאים מן השאור,  
שנאמר חמץ תאפינה (להלן כג, יז), ובכורים מן הדבש, כמו בכורי תאנים ותמרים (מנחות נח.):

И всякую приносимую тобою  
хлебную жертву соли солью, и не  
оставляй хлебной жертвы твоей без  
соли-завета Бога твоего; приноси  
соль.

וכל קורבן מנחתך במלח ולא תבטל מלח  
קים אלהך מעל מנחתך על כל קורבןך תקרב מלחא

13 וכל־קרבן מנחתך במלח תמלח ולא תשפית מלח  
ברית אלהיך מעל מנחתך על כל־קרבןך תקריב  
מלח: (ס)

Rashi

מלח ברית. שהברית כרותה למלח מששת ימי בראשית שהובטחו המים התחתונים ליקרב במזבח במלח, וניסוך המים בחג:  
על כל קרבנך. על עולת בהמה ועוף, ואמורי כל הקדשים כולן (מנחות כ.):

Если же приносишь хлебную жертву  
начатков Превечному, то из зрелых  
колосьев, высушенных на огне, из  
крупно смолотых зерн, приноси  
хлебную жертву начатков твоих.

ואם תקרב מנחת בכורין קדם יי אביב קלי בנור  
פירוכין רפיכון תקריב ית מנחת בכורך

spring

14 ואם־תקריב מנחת בכורים ליהוה אביב

a kernel

to toast

קלוי באש גרש כרמל תקריב את מנחת

בכוריך:

Rashi

ואם תקריב. הרי אם משמש בלשון כי, שהרי אין זה רשות, שהרי במנחת העומר הכתוב מדבר שהיא חובה, וכן ואם יקיה  
היוכל וגו' (במדבר לו, ב):

מנחת בכורים. במנחת העומר הכתוב מדבר, שהיא באה אביב בשעת בישול התבואה, ומן השעורים היא באה, נאמר כאן אביב, ונאמר להלן כי השעורה אביב (מנחות סח:):

קלוי באש. שמיבשין אותו על האור באבוב של קלאים, (פירש"י במנחות שם הכלי של מוכרי קליות) שאלולי כן אינה נטחנת בריחים לפי שהיא לחה:

גרש כרמל. גרוסה בעודה לחה:

גרש. לשון שבירה וטחינה גורסה בריחים של גרוסות, כמו וַיִּגְרֹס בְּחֻצֵּי (איכה ג, טז), וכן גָּרְסָה נִפְשִׁי (תהלים קיט, כ):

כרמל. בעוד הכר מלא (מנחות סו:), שהתבואה לחה ומלאה בקשין שלה, ועל כן נקראים המלילות כרמל, וכן פָּרְמֶל בְּצֻקְלוֹנוֹ (מלכים ב ד, מב):

И возлей на нее елея, и положи на  
нее ладоны: это хлебная жертва.

וַתֵּן עָלֶיהָ מִשְׁחָא וַתְּשׂוּי עָלֶיהָ לְבוֹנָתָא מִנְחָתָא הִיא

И пусть воскурит священник этот дар  
памятования из смолотого в крупу и  
из елея вместе со всем ладоном: это  
огнепалимая жертва Превечному.

וַיִּסַּק פֶּהֱנָא יֵת אֲדָפְרָתָהּ מִפְּרוּכָהּ וּמִמִּשְׁחָהּ עַל כָּל  
לְבוֹנָתָהּ קוֹרְבָנָא קָדֶם יי

15 וַתֵּן עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְשִׁמְתָּ עָלֶיהָ לְבֹנָה מִנְחָה הִוא: frankincense

16 וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת־אֲזָפְרָתָהּ מִגִּרְשָׁהּ וּמִשְׁמֶנָּה עַל

כָּל־לְבֹנָתָהּ אֲשֶׁה לַיהוָה: (פ)

## רביעי

## ויקרא 3

А если приношение его — жертва мирная, то, если из крупного скота приносит он: мужского ли, или женского пола, не имеющую порока пусть представит ее пред Превечного.

וְאִם נִכְסֵת קֹדֶשׁא קֹרְבָנִיהָ אִם מִן תּוֹרִי הוּא מִקְרֵב  
אִם דָּכָר אִם נִקְבָּא שְׁלִים יִקְרְבֶנָּה קֶדֶם יי

1 וְאִם-זֶבַח שְׁלָמִים קָרְבָּנוֹ אִם מִן-הַבָּקָר הוּא מִקְרִיב

אִם-זָכָר אִם-נִקְבָּה תָּמִים יִקְרִיבֵנוּ לִפְנֵי יְהוָה:

Rashi

שלמים. שמטילים שלום בעולם. דבר אחר שלמים שיש בהם שלום למזבח ולכהנים ולבעלים:

И пусть возложит руку свою на голову приносимой им жертвы, и пусть зарежут ее у входа намета откровения, а сыны Аароновы, священники, пусть покропят кровию на жертвенник кругом.

וְיִסְמוֹךְ יָדָהּ עַל רִישׁ קֹרְבָנִיהָ וְיִכְסִינָהּ בְּתֹרַע מִשְׁכָּן  
זִמְנָא וְיִזְרְקוּ בְּנֵי אֹהֶל־כֹּהֲנִיא יַת דָּמָא עַל מִדְבַּחָא  
סְחֹר סְחֹר

2 יָדוֹ עַל-רֹאשׁ קָרְבָּנוֹ וְשִׁחֲטוּ פֶתַח אֹהֶל  
וְיִזְרְקוּ בְּנֵי אֹהֶל־כֹּהֲנִים אֶת-הַדָּם

to prop

to sprinkle

עַל-הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:

И пусть принесет он из мирной  
жертвы в огнепалимую жертву  
Превечному: тук, покрывающий  
внутренности, и весь тук, который на  
внутренностях,

וַיִּקְרַב מִנְכָּסֶת קוֹדֶשִׁיאַ קוֹרְבָנָא קָדָם יי ית תִּרְבָּא  
דְּחִפֵּי ית גִּזָּא וְיֵת כָּל תִּרְבָּא דִּי עַל גִּזָּא

3 וְהִקְרִיב מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אִשָּׁה לַיהוָה אֶת־הַחֶלֶב

הַמִּכְסָּה אֶת־הַקָּרֶב וְאֵת כָּל־הַחֶלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקָּרֶב:

Rashi

ואת כל החלב וגו'. להביא חלב שעל קבה דברי רבי ישמעאל, רבי עקיבא אומר, להביא חלב שעל הדקין:

И обе почки, и тук, который на них,  
что при стегнах, и перепонку на  
печени, отделив ее с почками.

וְיֵת תִּרְמִין כָּלִין וְיֵת תִּרְבָּא דִּי עֲלֵיהֶן דִּי עַל גִּסְסִיא וְיֵת  
חֲצָרָא דְעַל כַּבֵּד עַל פּוֹלִיתָא יַעֲדִינָהּ

4 וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת <sup>kidney</sup> וְאֶת־הַחֶלֶב אֲשֶׁר עֲלֵהֶן אֲשֶׁר עַל־

הַכִּסְלִים <sup>remainder of properly</sup> וְאֵת הַיִּתְרֹת עַל־הַכֶּבֶד עַל־הַכְּלָיֹת

יְסִירָנָהּ:

Rashi

הכסלים. (פלנקין בלע"ז) שהחלב שעל הכליות כשהבהמה חיה הוא בגובה הכסלים, והם מלמטה, וזהו החלב שתחת המתנים שקורין בלע"ז לונבילוש"ש, לובן הנראה למעלה בגובה הכסלים, ובתחתיתו הבשר חופה: היותרת. היא דופן המסך שקורין איברי"ש, ובלשון ארמי חֲצָרָא דְכַבֵּדָא: על הכבד. שיטול מן הכבד עמה מעט, ובמקום אחר הוא אומר וְאֵת הַיִּתְרֹת מִן הַכֶּבֶד: על הכבד על הכליות. לבד מן הכבד, ולבד מן הכליות יסירנה לזו:

И пусть воскурят это сыны Аароновы  
на жертвеннике, при всесожжении,  
которое на дровах, что на огне: это  
огнепалимая жертва благоухания  
Превечному.

וַיִּסְקֹן יְתִיָּה בְנֵי אֶהֱרֹן לְמִדְבָּחָא עַל עֲלֹתָא דִּי עַל  
אֲעִיא דִּי עַל אֲשֵׁתָא קוֹרְבֹן דְּמִתְקַבֵּל בְּרַעְוָא קָדָם יי

5 וְהִקְטִירוּ אֹתוֹ בְּנֵי־אֶהֱרֹן הַמִּזְבֵּחַ עַל־הָעֹלָה אֲשֶׁר

עַל־הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ אִשָּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה:

(פ)

Rashi

על העולה. מלבד העולה, למדנו שתקדים עולת תמידלכל קרבן, על המערכה:

А если из мелкого скота приношение  
его в мирную жертву Превечному:  
мужеского или женского пола, — не  
имеющую порока пусть принесет ее.

וְאִם מִן עֶזְא קוֹרְבָנִיה לְנִכְסֵת קוֹדֶשֶׁת קָדָם יְיָ דָּכַר אֹי  
נִקְבָּא שְׁלִים יִקְרְבִינֶיה

Если из овец приносит он  
приношение свое: пусть представит  
его пред Превечного.

אִם אֵימֶר הוּא מִקְרֵב יֵת קוֹרְבָנִיה וִיקְרִיב יְתִי קָדָם יְיָ

6 וְאִם-מִן-הָעֶזְאן קָרְבָנוֹ לְזֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה זָכַר אֹי

נִקְבָּה תָמִים יִקְרִיבֶנּוּ:

7 אִם- <sup>young sheep</sup> כֶּשֶׁב הוּא-מִקְרִיב אֶת-קָרְבָנוֹ וְהִקְרִיב אֹתוֹ

לִפְנֵי יְהוָה:

Rashi

אם כשב. לפי שיש באימורי הכשב מה שאין באימורי העז, שהכשב אליתו קריבה, לכך נחלקו שתי פרשיות:

И пусть возложит он руку свою на  
голову приносимой им жертвы, и  
пусть зарежут ее пред наметом  
откровения, а сыны Аароновы пусть  
покропят кровию её на жертвенник  
кругом.

וְיִסְמוֹךְ יֵת יְדִיה עַל רִישׁ קוֹרְבָנִיה וַיְכּוֹס יְתִיה קָדָם  
מִשְׁכַּן זִמְנָא וַיִּזְרְקוּן בְּנֵי אֶהֱרֹן יֵת דְּמִיה עַל מִדְבַּחָא  
סָחוּר סָחוּר

8 וְסָמוֹךְ אֶת-יָדוֹ עַל-רֹאשׁ קָרְבָנוֹ וְשַׁחֲט אֹתוֹ לִפְנֵי אֶהֱל

מוֹעֵד וַיִּזְרְקוּ בְנֵי אֶהֱרֹן אֶת-דָּמֹו עַל-הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:

Rashi

וזרקו. שתי מתנות שהן ד', ועל ידי הכלי הוא זורק, ואינו נותן באצבע אלא בחטאת:

И пусть принесет из мирной жертвы в  
огнепалимую жертву Превечному тук  
её: целый курдюк, сняв его по самую  
хребетную кость, и тук,  
покрывающий внутренности, и весь  
тук, который на внутренностях,  
ויקרב מנכסת קודשיא קרבנא קדם יי תרביה אליתא  
שלמתא לקבל שזרתא יעדנה וית תרבא דחפי ית  
גוא וית כל תרבא די על גוא

Rashi

9 וְהִקְרִיב מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אִשָּׁה לַיהוָה חֻלְבוֹ הָאֵלֶיהָ  
תְּמִימָה לְעֹמֶת הָעֶצָה יִסְרְנָה וְאֶת־הַחֹלֶב הַמִּכְסֶּה  
אֶת־הַקֶּרֶב וְאֶת כָּל־הַחֹלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב:

חלבו. המובחר שבו, ומהו, זה האליה תמימה:  
לעמת העצה. למעלה מן הכליות היועצות (חולין יא.):

И обе почки, и тук, который на них,  
что при стегнах, и перепонку на  
печени, отделив ее с почками.  
וית תרתין כליו וית תרבא די עליהן די על גססא וית  
חצרא דעל כבדא על כליתא יעדנה

10 וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלִיֹּת וְאֶת־הַחֹלֶב אֲשֶׁר עֲלֵהֶן אֲשֶׁר  
עַל־הַפְּסָלִים וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכֶּבֶד עַל־הַכְּלִיֹּת  
יִסְרְנָה:

И пусть воскурит это священник на  
жертвеннике: это пища, огнепалимая  
жертва Превечному.

11 וְהִקְטִירוּ הַכֹּהֵן מִזֶּבַּחַה לַחֵם אִשָּׁה לַיהוָה: (פ)

ויסקנה כהנא למדבחה לחם קרבנא קדם יי

Rashi

לחם אשה לה'. לחמו של אש לשם גבוה:  
לחם. לשון מאכל, וכן נשחיתה עץ בלחמו (ירמיה יא, יט), עבד לחם רב (דניאל ה, א), לשחוק עשים לחם (קהלת י, יט):

А если из коз приносимая им жертва:  
пусть представит ее пред Превечного.

12 וְאִם עֹז קָרְבָּנוֹ וְהִקְרִיבוֹ לִפְנֵי יְהוָה:

ואם מן בני עזיא קרבנה ויקרבנה קדם יי

И пусть возложит руку свою на голову её, и пусть зарежут ее пред наметом откровения, а сыны Аароновы пусть покропят кровию её на жертвенник кругом.

וְיִסְמֹךְ יָת יְדָהּ עַל רִישָׁיהָ וַיְכּוֹס יְתָהּ קֶדֶם מִשְׁכַּן  
זִמְנָא וַיִּזְרְקוּ בְנֵי אֹהֶל־יִת דָּמָהּ עַל מִדְבַּחַת סָחוֹר  
סָחוֹר

И пусть принесет из нея в приношение за себя, в огнепалимую жертву Превечному: тук, покрывающий внутренности, и весь тук, который на внутренностях,

וַיִּקְרַב מִנֶּה קֶרְבָּנָה קֶרְבֵּן קֶדֶם יְיָ יֵת תְּרֵבָא דְחִפֵּי יֵת  
גֹּאֵא וְיֵת כָּל תְּרֵבָא דִּי עַל גֹּאֵא

И обе почки, и тук, который на них, что при стегнах, и перепонку на печени, отделив ее с почками.

וְיֵת תְּרֵמִין כָּלֵזֵן וְיֵת תְּרֵבָא דִּי עֲלֵיהֶן דִּי עַל גִּסְסִיָּא וְיֵת  
חֲצָא דִּי עַל כְּבִדָּא עַל כְּלִיתָא יַעֲדֵנָה

И пусть воскурит священник это на жертвеннике: это пища, огнепалимая жертва для благоухания; весь тук — Превечному.

וַיִּסְקֹנוּ כֹהֵנָא לְמִדְבַּחַת לֶחֶם קֶרְבָּנָא לְאַתְקַבְּלָא  
בְּרִעּוֹא כָּל תְּרֵבָא קֶדֶם יְיָ

13 וְסָמַךְ אֶת־יָדוֹ עַל־רֹאשָׁהּ וַשְׁתֵּט אֹתוֹ לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד

וַיִּזְרְקוּ בְנֵי אֹהֶל־יִת אֶת־דָּמָהּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:

14 וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ קֶרְבָּנוֹ אִשָּׁה לַיהוָה אֶת־הַחֶלֶב הַמְכֻסֶּה

אֶת־הַקֶּרֶב וְאֵת כָּל־הַחֶלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב:

15 וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיִת וְאֶת־הַחֶלֶב אֲשֶׁר עֲלֵהֶן אֲשֶׁר

עַל־הַכְּסָלִים וְאֶת־הַיִּתְרֹת עַל־הַכְּבֵד עַל־הַכְּלָיִת

יִסְרְנָה:

16 וְהִקְטִירָם הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחַ לֶחֶם אִשָּׁה לְרִיחַ נִיחֹחַ

כָּל־חֶלֶב לַיהוָה:

Вечное постановление в роды ваши,  
во всех поселениях ваших: никакого  
тука и никакой крови не ешьте.

קִים עֵלַם לְדִרְתִּיכֹן בְּכֹל מוֹתְבְּנִיכֹן כָּל תְּרָבָא וְכֹל  
דְּמָא לֹא תִכְלוּן

17 חֲקַת עוֹלָם לְדִרְתִּיכֶם בְּכֹל מוֹשְׁבֵיכֶם כָּל־חֵלֶב

וְכָל־דָּם לֹא תֹאכְלוּ: (פ)

Rashi

חקת עולם. יפה מפורש בתורת כהנים (פרק כ, ו) כל הפסוק הזה:

## חמישי

## ויקרא 4

И говорил Превечный Моисею,  
сказав:

וּמִלִּיל יִי עִם מֹשֶׁה לְמִימָר

Объяви сынам Израилевым так: когда  
кто согрешит по ошибке против  
запретительных заповедей  
Превечного, и поступит против  
одной из них;

מִלִּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִימָר אֲנִשׁ אֲרִי יְחֹב בְּשָׁלוּ  
מִכָּל פְּקוּדֵי דִי לֹא כְשָׁרִין לְאַתְעֵבְדָא וְיַעֲבֹד מִן  
חֵד מִנֶּה וְ

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר:

unintentional  
error

2 דִּבֶּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר נֶפֶשׁ כִּי־תַחַטָּא בְּשִׁגְגָה

מִכָּל מִצְוֹת יְהוָה אֲשֶׁר לֹא תַעֲשִׂינָהּ וְעָשְׂתָה מֵאַחַת

מִהֶנָּה:

Rashi

מכל מצות ה'. פירשו רבותינו אין חטאת באה אלא על דבר שזדונו לאו וזדונו שגגתו חטאת (שבת סט.).

מאחת מהנה. ממצצת אחת מהן, כגון הכותב בשבת, שם משמעון, נח מנחור, דן מדניאל:

Если помазанный священник  
согрешит, в вину народу: пусть  
принесет за грех свой, которым  
согрешил, молодого тельца без  
порока в очистительную жертву  
Превечному.

אם פָּהֲנָא רַבָּא יִיחֹב לְחֹבֶת עֲמָא וַיִּקְרַב עַל חֻבְתָּהּ  
דִּי חָב תֹּר בֶּר תֹּרֵי שְׁלִים קָדָם יְיָ לְחֻטָּאתָא

Rashi

אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם. מדרשו אינו חייב אלא בהעלם דבר עם שגגת מעשה, כמו שנאמר לאשמת העם.  
ונעלם דבר מעיני הקהל ועשו. ופשוטו לפי אגדה כשהכהן גדול חוטא אשמת העם הוא זה, שהן תלויין בו לכפר עליהם  
ולהתפלל בעדם, ונעשה מקולקל:  
פר. יכול זקן תלמוד לומר בן, אי בן יכול טן, תלמוד לומר פר, הא כיצד, זה פר בן ג':

И пусть приведет тельца ко входу  
намета откровения пред Превечного,  
и возложит руку свою на голову  
тельца; и пусть зарежут тельца пред  
Превечным.

וַיִּיתֵי יָת תֹּרָא לְתִרְע מִשְׁכָּן זִמְנָא לְקָדָם יְיָ וַיִּסְמֹךְ יָת  
יְדֵיהּ עַל רִישׁ תֹּרָא וַיִּכּוֹס יָת תֹּרָא קָדָם יְיָ

И пусть возьмет помазанный  
священник крови тельца, и внесет ее  
в намет откровения.

וַיִּסֹּב פָּהֲנָא רַבָּא מִדְמָא דְתֹרָא וַיַּעַל יְתָהּ לְמִשְׁכָּן  
זִמְנָא

3 אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם והקריב על  
חטאתו אשר חטא פר בן־בקר תמים ליהוה לחטאת:

4 וַהֲבִיא אֶת־הַפָּר אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי יְהוָה

to prop

וְסָמַךְ אֶת־יָדוֹ עַל־רֹאשׁ הַפָּר וַשְׁחֹט אֶת־הַפָּר לִפְנֵי

יְהוָה:

5 וְלָקַח הַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ מִדָּם הַפָּר וַהֲבִיא אֹתוֹ אֶל־אֹהֶל

מוֹעֵד:

Rashi

אל אהל מועד. למשכן. ובבית עולמים להיכל:

И пусть омочит священник перст  
свой в кровь, и покропит кровию семь  
раз пред Превечным, пред завесою  
святилища.

וַיִּטְבֹּל כַּהֲנָא יָת אֶצְבָּעָהּ בְּדָמָא וַיְדִי מִן דָּמָא שְׁבַע  
זְמַנִּין קֳדָם יי קֳדָם פְּרוּכְתָּא דְקוּדְשָׁא

את פני פרכת הקדש. כנגד מקום קדושתה, כוון כנגד בין הבדים, ולא היו נוגעים דמים בפרכת, ואם נגעו נגעו (יומא נז.):

И пусть возложит священник крови  
на роги жертвенника курения  
пряностями пред Превечным,  
который в намете откровения, а всю  
остальную кровь тельца выльет у  
основания жертвенника  
всесожжения, который у входа намета  
откровения.

וַיִּתֵּן כַּהֲנָא מִן דָּמָא עַל קַרְנֵת מִדְּבַח קְטֹרֶת בּוֹסְמִיא  
קֳדָם יי דִּי בְּמִשְׁכַּן זְמַנָּא וַיִּת כָּל דָּמָא דְתוֹרָא יִישׁוּד  
לִיסוּדָא דְמִדְּבַחָא דְעֻלְתָּא דִּי בְתִרְעָה מִשְׁכַּן זְמַנָּא

И весь тук тельца очистительной  
жертвы пусть вынет из него: тук,  
покрывающий внутренности, и весь  
тук, который на внутренностях,

וַיִּת כָּל תֵּרֶב תוֹרָא דְחֻטְאָתָא יִפְרֹשׁ מִנָּהּ יָת תֵּרֶבָּא  
דְּחֻפִּי עַל גּוֹא וַיִּת כָּל תֵּרֶבָּא דִּי עַל גּוֹא

וַיִּטְבֹּל <sup>to dip</sup> הַכֹּהֵן אֶת־אֶצְבָּעוֹ בַּדָּם <sup>to spirt</sup> וַיִּזְחֹק <sup>a</sup> מִן־הַדָּם <sup>separatrix</sup>  
שְׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְהוָה אֶת־פְּנֵי פְרֻכֶּת הַקֹּדֶשׁ:

וַיִּנְתֵּן הַכֹּהֵן מִן־הַדָּם <sup>drug</sup> עַל־קַרְנוֹת מִזְבֵּחַ קְטֹרֶת הַסִּמִּים <sup>foundation</sup>  
לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר בָּאֵהָל מוֹעֵד וְאֵת | כָּל־דָּם הַפֶּה  
יִשְׁפֹךְ אֶל־ יְסוּד מִזְבֵּחַ הָעֹלָה אֲשֶׁר־פֶּתַח אֵהָל  
מוֹעֵד:

Rashi  
ואת כל דם. שירי הדם:

וְאֶת־כָּל־חֵלֶב פֶּה הַחֻטְאֵת יָרִים מִמֶּנּוּ אֶת־הַחֵלֶב <sup>8</sup>  
הַמְכֻסָּה עַל־הַקָּרֵב וְאֵת כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקָּרֵב:

Rashi

ואת כל חלב פר. חלבו היה לו לומר, מה תלמוד לומר פר, לרבות פר של יום הכפורים לכליות ולחלבים ויותרת:  
החטאת. להביא שעירי עבודת אלילים לכליות ולחלבים ויותרת:  
ירים ממנו. מן המחובר, שלא ינתחנו קודם הסרת חלבו (ת"כ פרק ד, א):

И обе почки, и тук, который на них,  
что при стегнах, и перепонку на  
печени, отделив ее с почками, —  
וְיִתְּ תִרְתִּין כְּלֵין וְיִתְּ תִרְבָּא דִּי עֲלִיָּהּ דִּי עַל גְּסְסִיא וְיִתְּ  
חֲצָא דְעַל כְּבֵדָא עַל כְּלִיתָא יַעֲדֵנָה

9 וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיִת <sup>kidney</sup> וְאֵת־הַחֲלָב אֲשֶׁר עָלֶיהֶן אֲשֶׁר  
עַל־הַכְּסָלִים וְאֵת־הַיִּתְרֹת <sup>remainder of properly</sup> עַל־הַכְּבֵד עַל־הַכְּלָיִת  
יְסִירָנָה:

Как вынимается таковое из вола  
жертвы мирной; и пусть воскурит это  
священник на жертвеннике  
всесожжения.

10 כְּאֲשֶׁר יוֹרֵם מִשּׁוֹר זֶבַח הַשְּׁלָמִים וְהַקְטִירֶם הַכֹּהֵן עַל  
מִזְבֵּחַ הָעֹלָה:

כְּמָא דִּי מִתְפָּרֵשׁ מִתּוֹר נְכֶסֶת קוֹדֶשִׁיא וַיִּסְקֹנוּ כֹהֵנָא  
עַל מִדְבַּחָא דְעֹלָתָא

Rashi

כאשר יורם. מאותן אמורין המפורשין בשור זבח השלמים, וכי מה פירש בזבח השלמים שלא פירש כאן, אלא להקישו  
לשלמים, מה שלמים לשמן, אף זה לשמו, ומה שלמים שלום לעולם, אף זה שלום לעולם. ובשחיטת קדשים (זבחים מט):  
מצריכו ללמוד הימנו, שאין למדין למד מן הלמד בקדשים, בפרק איזהו מקומן:  
על הכבד על הכליות על ראשו ועל כרעיו. כולן לשון תוספת הן, כמו מלבד:

А кожу тельца и все мясо его, с  
головой его и с голеньями его, и  
внутренности его и помет его,

the leg of  
men or  
locusts

11 וְאֵת־עוֹר הַפָּר וְאֵת־כָּל־בָּשָׂרוֹ עַל־רַאשׁוֹ וְעַל־כַּרְעָיו

וְקִרְבּוֹ וּפְרָשׁוֹ:

וְיִתְּ מִשֶּׁךְ תּוֹרָא וְיִתְּ כָּל בְּסָרָה עַל רִישִׁיהָ וְעַל כַּרְעוֹהִי  
וְגִגְוָהּ וְאוֹכְלָהּ

Всего тельца пусть прикажет вынести  
за стан на чистое место, на место  
ссыпки пепла, и сожжет его на дровах  
в огне; на месте ссыпки пепла пусть  
сожжен будет.

וַיִּפֶק יְתָ כָּל תּוֹרָא מִבְּרָא לְמִשְׁרִיתָא לְאַתְרָא דְּכִי לְאַתְרָא  
בֵּית מִישַׁד קִטְמָא וְיוֹקִיד יְתָה עַל אֲעִיָּא בְּאַשְׁתָּא עַל  
אַתְרָא בֵּית מִישַׁד קִטְמָא יִתְוֹקֵד

12 וְהוֹצִיא אֶת-כָּל-הַפֶּר אֶל-מַחוּץ לְמַחֲנֶה אֶל-מָקוֹם

טְהוֹר אֶל-שֹׁפָךְ הַדָּשָׁן וְשָׂרַף אֹתוֹ עַל-עֵצִים בְּאֵשׁ

עַל-שֹׁפָךְ הַדָּשָׁן יִשְׂרָף: (פ)

Rashi

אל מקום טהור. לפי שיש מחוץ לעיר מקום מוכן לטומאה להשליך אבנים מנוגעות ולבית הקברות, הוצרך לומר מחוץ  
למחנה, זה שהוא חוץ לעיר, שיהא המקום טהור:

מחוץ למחנה. חוץ לשלש מחנות, ובבית עולמים חוץ לעיר, מו שפירושו רבותינו במס' יומא (סח.) ובסנהדרין (מב):

אל שפך הדשן. מקום ששופכין בו הדשן המסולק מן המזבח, כמו שנאמר וְהוֹצִיא אֶת הַדָּשָׁן אֶל מַחוּץ לְמַחֲנֶה (להלן ו, ד):  
על שפך הדשן ישרף. שאין תלמוד לומר, אלא מלמד שאפילו אין שם דשן:

Если же все общество Израилево  
согрешит по ошибке, и сокрыто будет  
дело от глаз собрания, и так они  
поступят против какойнибудь из  
запретительных заповедей  
Превечного, и будут виновны:

וְאִם כָּל כְּנִשְׁתָּא דִּישְׂרָאֵל יִשְׁתְּלוּן וְיְהִי מִכְסָּא פְתֻגְמָא  
מִעֵינֵי קְהָלָא וְיַעֲבֹדוּן חֵד מִכָּל פְּקוּדֵיָא דִּי לָא  
כְּשָׁרִין לְאַתְעֵבְדָּא וְיַחֲבוּן

13 וְאִם כָּל-עֵדֶת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ וְנַעֲלָם דְּבָר מִעֵינֵי

הַקָּהָל וְעָשׂוּ אֶחָת מִכָּל-מִצְוֹת יְהוָה אֲשֶׁר לֹא-תַעֲשֶׂינָהּ

וְאָשָׁמוּ:

Rashi

עדת ישראל. אלו סנהדרין:

ונעלם דבר. טעו להורות באחת מכל כריתות שבתורה שהוא מותר (הוריות ז):

הקהל ועשו. שעשו צבור על פיהם:

То, когда признан будет грех, которым согрешили, пусть принесет собрание молодого тельца в очистительную жертву, и пусть они приведут его пред намет откровения.

וַתִּתֵּדַע חֹבֶתָא דִּי חָבוּ עָלֶיהָ וַיִּקְרְבוּן קָהֳלָא תוֹר בֶּר  
תוֹרֵי לְחַטָּאתָא וַיִּיתֶנוּ יְתָהּ לְקָדֶם מִשְׁכֹּן זִמְנָא

И пусть возложат старейшины общества руки свои на голову тельца пред Превечным, и пусть зарежут тельца пред Превечным.

וַיִּסְמְכוּן סְבִי כְנִשְׁתָּא יְתָהּ יְדִיהוֹן עַל רִישׁ תוֹרָא קָדֶם יי  
וַיַּכּוּס יְתָהּ תוֹרָא קָדֶם יי

А помазанный священник пусть внесет крови тельца в намет откровения.

וַיַּעַל כֹּהֵנָא רַבָּא מִדְּמָא דְתוֹרָא לְמִשְׁכֹּן זִמְנָא

И пусть омочит священник перст свой в кровь, и покропит семь раз пред Превечным, пред завесою.

וַיִּטְבֹּל כֹּהֵנָא אֶצְבָּעָהּ מִן דְּמָא וַיְדִי שִׁבְעָה זִמְנִין קָדֶם יי  
יְתָהּ קָדֶם פְּרָכְתָּא

14 וַנִּזְדַּעַה קְחָטָא אֲשֶׁר חָטְאוּ עָלֶיהָ וַהֲקָרִיבוּ הַקָּהָל פֶּר  
בְּיָדֶקֶר לְחַטָּאת וַהֲבִיאוּ אֹתוֹ לִפְנֵי אֱהֵל מוֹעֵד:

15 וְסִמְכוּ זָקְנֵי הָעֵדָה אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ הַפֶּר לִפְנֵי  
יְהוָה וְשָׁחַט אֶת־הַפֶּר לִפְנֵי יְהוָה:

16 וַהֲבִיֵּא הַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ מִדָּם הַפֶּר אֶל־אֱהֵל מוֹעֵד:

17 וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶצְבָּעוֹ מִן־הַדָּם וַהֲזָה שִׁבְעָה פְּעָמִים לִפְנֵי  
יְהוָה אֶת פְּנֵי הַפְּרָכֶת:

Rashi

את פני הפרכת. ולמעלה הוא אומר את פני פרכת הקדש, משל למלך שסרחה עליו מדינה, אם מעוטה סרחה פמליא שלו מתקיימת, ואם כולם סרחו, אין פמליא שלו מתקיימת, אף כאן כשחטא כהן משיח עדיין שם קדושת המקום על המקדש, משחטאו כולם ח"ו נסתלקה הקדושה (זבחים מא:):

И пусть возложит священник крови  
на роги жертвенника, который пред  
Превечным, который в намете  
откровения, а всю остальную кровь  
выльет у основания жертвенника  
всесожжения, который у входа намета  
откровения.

וּמִן דָּמָא יִתֵּן עַל קַרְנֵי מִזְבֵּחַ דִּי קָדָם יי דִּי בְּמִשְׁכָּן  
זְמָנָא וְיִתְּ כָּל דָּמָא יִשּׁוּד לִיסוּדָא דְּמִזְבֵּחַא דְּעֵלְתָא דִּי  
בְּתֵרַע מִשְׁכָּן זְמָנָא

Rashi

יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל מועד. זה יסוד מערבי שהוא כנגד הפתח:

И весь тук его пусть вынет из него, и  
воскурит на жертвеннике.

וְיִתְּ כָּל תְּרֵבָה יִפְרֹשׁ מִנָּה וַיִּסַּק לְמִזְבֵּחַא

Rashi

ואת כל חלבו ירים. ואע"פ שלא פירש כאן יותרת ושתי כליות, למדין הם מועֶשֶׂה לפר כאשר עשה וגו'. ומפני מה לא נתפרשו  
בו, תנא דבי ר' ישמעאל, משל למלך שזעם על אוהבו, ומיעט בסרחונו מפני חיבתו (שם):

И пусть сделает с этим тельцом так,  
как он сделал с тельцом  
очистительной жертвы; так пусть  
сделает с ним: и искупит их  
священник, и прощено будет им.

וַיַּעֲבֹד לְתוֹרָא כְּמָא דִּי עֲבַד לְתוֹרָא דְּחֻטָּאתָא כֵּן יַעֲבֹד  
לֵה וַיִּכְפֹּר עֲלֵיהוֹן כְּהֵנָּא וַיִּשְׁתַּבֵּק לְהוֹן

Rashi

ועשה לפר. זה, כאשר עשה לפר החטאת כמו שמפורש בפר כהן משיח, להביא יותרת ושתי כליות, שפירש שם מה שלא  
פירש כאן, ולכפול במצות העבודות, ללמד שאם חסר אחת מכל המתנות פסול, לפי שמצינו בניתינן על המזבח החיצון שנתנן  
במתנה אחת כפר, הוצרך לומר כאן שמתנה אחת מהן מעכבת:

18 וּמִן־הַדָּם יִתֵּן | עַל־קַרְנֵי הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה

אֲשֶׁר בְּאֵהֶל מוֹעֵד וְאֵת כָּל־הַדָּם יִשְׁפּוֹף אֶל־יְסוּד מִזְבֵּחַ

הָעֹלָה אֲשֶׁר־פָּתַח אֵהֶל מוֹעֵד:

19 וְאֵת כָּל־חֲלָבּוֹ יָרִים מִמֶּנּוּ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחַה:

20 וַעֲשֵׂה לְפָר כְּאֲשֶׁר עָשִׂה לְפָר הַחֲטָאת כֵּן יַעֲשֵׂה־לּוֹ

to forgive

וַיִּכְפֹּר עֲלֵיהֶם הַכֹּהֵן וַיִּסְלַח לָהֶם:

И пусть прикажет вынести тельца за стан, и пусть сожжет его, подобно как он сжег первого тельца: это очистительная жертва собрания.

וַיִּפֶּק יְת תֹרָא לְמִבְרָא לְמִשְׁרִיתָא וְאוֹקִיד יְתָה כְּמָא דִּי  
אוֹקִיד יְת תֹרָא קְדָמָא חֲטָאת קְהֵלָא הוּא

Если князь согрешит, и поступит против какой нибудь из запретительных заповедей Превечного, Бога своего, по ошибке, и будет виновен:

אִם רֶבֶא יַחֲבֹב וַיַּעֲבֹד חַד מִכָּל פְּקוּדֵי דִּי אֱלֹהֵיהּ  
דְּלֹא כְשָׁרִין לְאַתְעֵבְדָא בְּשָׁלוּ וַיַּחֲבֹב

Rashi

אשר נשיא יחטא. לשון אשרי, אשרי הדור שהנשיא שלו נותן לב להביא כפרה על שגגתו, ק"ו שמתחרט על זדונותיו:

То, когда признан будет им грех, которым согрешил, пусть принесет в приношение за себя молодого козла без порока.

אוֹ אֶתִּידַע לֵה חֹבְתָהּ דִּי חֵב בֵּה וַיִּיתִי יְת קָרְבָּנָהּ  
צִפִּיר בֶּר עֲזִין דְּכֹר שְׁלִים

Rashi

או הודע. כמו אם הודע הדבר, הרבה או יש שמשמשין בלשון אם, ואם במקום או, וכן או נודע כי שור נגח הוא (שמות כא, לו):

הודע אליו. כשחטא היה סבור שהוא היתר, ולאחר מכאן נודע לו שאיסור היה:

21 וְהוֹצִיא אֶת־הַפָּר אֶל־מַחוּץ לַמִּחֶנֶה וְשָׂרַף אֹתוֹ כְּאִשֶּׁר

שָׂרַף אֶת הַפָּר הָרִאשׁוֹן חֲטָאת הַקֹּהֵל הוּא: (פ)

22 אֲשֶׁר נָשִׂיא יַחֲטֵא וְעָשָׂה אַחַת מִכָּל־מִצְוֹת יְהוָה אֲלֵהֶיוּ

אֲשֶׁר לֹא־תַעֲשֶׂינָהּ בְּשִׁגְגָה וְאָשָׁם:

23 אִי־הוֹדַע אֵלָיו חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא בֵּה וְהִבִּיא

אֶת־קָרְבָּנָהּ שְׁעִיר עִזִּים זָכָר תָּמִים:

И пусть возложит руку свою на голову козла, и пусть зарежут его на месте, где зарезывают жертву всесожжения, пред Превечным: это очистительная жертва.

וְיִסְמוֹךְ יָדָהּ עַל רִישָׁא דְצִפְרָא וְיָכֹס יָתָהּ בְּאַתֵּר  
דְּיָכֹס יֵת עֲלֵתָא לְקֶדֶם יְיָ חֲטָאתָא הוּא

24 וְיִסְמוֹךְ יָדוֹ עַל־רֹאשׁ הַשְּׂעִיר וְשַׁחַט אֹתוֹ בַּמָּקוֹם  
אֲשֶׁר־יִשְׁחַט אֶת־הָעֹלָה לִפְנֵי יְהוָה חֲטָאת הוּא:

Rashi

במקום אשר ישחט את העולה. בצפון שהוא מפורש בעולה:  
חטאת הוא. לשמו כשר, שלא לשמו פסול:

А священник пусть возьмет перстом своим крови очистительной жертвы, и возложит на роги жертвенника всесожжения, остальную же кровь её выльет у основания жертвенника всесожжения.

וְיִסֹּב כַּהֲנָא מִדָּמָא דְחֲטָאתָא בְּאַצְבָּעָהּ וְיִתֵּן עַל קַרְנֵת  
מִדְּבַחָא דְעֲלֵתָא וְיֵת דָּמָהּ יִשׁוּד לִיסוּדָא לְמִדְּבַחָא  
דְעֲלֵתָא

25 וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדָּם הַחֲטָאת בְּאַצְבָּעוֹ וְנָתַן עַל־קַרְנֵת  
מִזְבֵּחַ הָעֹלָה וְאֶת־דָּמֹו יִשְׁפֹּף אֶל־יְסוּד מִזְבֵּחַ הָעֹלָה:

Rashi

ואת דמו. שירי הדם:

И весь тук её пусть воскурит на жертвеннике, подобно как тук жертвы мирной; и искупит его священник от греха его, и прощено будет ему.

וְיֵת כָּל תְּרֵבָה יִסֹּק לְמִדְּבַחָא כְּתֵרֵב נִכְסֵת קוּדְשִׁיא  
וְיִכְפֹּר עָלוּהִי כַּהֲנָא מִחֻבַּתָּהּ וְיִשְׁתַּבֵּק לָהּ

26 וְאֶת־כָּל־חֶלְבֹּו יִקְטִיר הַמִּזְבֵּחַה כְּחֶלֶב זֶבַח הַשְּׁלָמִים  
וְכִפֹּר עָלָיו הַכֹּהֵן מִחֲטָאתוֹ וְנִסְלַח לוֹ: (פ)

Rashi

כחלב זבח השלמים. כאותן אמורין המפורשים בעז, האמור אצל שלמים:

## שישי

Если же кто либо из народа земли  
согрешит по ошибке, поступив  
против одной из запретительных  
заповедей Превечного, и будет  
виновен:

וְאִם אָנֹכְךָ חָדָשׁ יָחֹב בְּשָׁלוֹ מֵעֵמָּה דָּאֲרַעָא בְּמַעֲבָדָה  
חַד מִפְּקוּדֵי דַּיָּי דְּלֹא כְּשָׂרִין לְאַתְעֵבְדָּא וְיָחֹב

То, когда признан будет им грех,  
которым согрешил, пусть принесет в  
приношение за себя молодую козу  
без порока, за грех свой, которым  
согрешил.

אִו אֲתִידַע לֵיהּ חֻבָּתָהּ דִּי חָב וְיִיתִי קִרְבָּנָהּ צִפִּירָה  
עֲזִין שְׁלֵמָתָא נְקֻבָּתָא עַל חֻבָּתָהּ דִּי חָב

И пусть возложит руку свою на голову  
очистительной жертвы, и пусть  
зарезут очистительную жертву на  
месте рези всесожжения.

וְיִסְמֹךְ יָת יְדָהּ עַל רִישׁ חֲטָאתָא וְיִכּוֹס יָת חֲטָאתָא  
בְּאַתְרֵי דְעֻלָּתָא

unintentional  
error

27 וְאִם-נִפְשׁ אֶחָת תִּחְטָא בְּשָׁגָגָה מֵעַם הָאָרֶץ

בְּעִשְׂתָּהּ אֶחָת מִמִּצְוֹת יְהוָה אֲשֶׁר לֹא-תַעֲשֶׂינָהּ וְאָשָׁם:

28 אִו הוֹדַע אֵלָיו חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא וְהָבִיא קִרְבָּנוֹ

a she-goat

שְׁעִירָת עֲזִים תָּמִימָה נְקִיָּה עַל-חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא:

to prop

29 וְסָמָךְ אֶת-יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַחֲטָאת וְשָׁחַט

אֶת-הַחֲטָאת בַּמָּקוֹם הָעֹלָה:

А священник пусть возьмет крови её  
перстом своим, и возложит на роги  
жертвенника всесожжения; всю же  
остальную кровь её выльет у  
основания жертвенника.

וַיִּסֹּב כַּהֲנָא מִדָּמָה בְּאַצְבָּעוֹ וַיִּתֵּן עַל קֶרְנֵת מִדְּבַחָא  
דְּעֻלְתָּא וַיִּת כָּל דָּמָה יִשּׁוּד לִיסוּדָא דְּמִדְּבַחָא

И весь тук её пусть отделит, подобно  
как отделяется тук из мирной  
жертвы, и воскурит священник на  
жертвеннике во благоухание  
Превечному; и искупит его  
священник, и прощено будет ему.

וַיִּת כָּל תְּרֵבָה יְעָדֵי כָמָא דִּי מִתְעַדָּא תְּרֵב מֵעַל נִכְסֵת  
קוּדְשִׁיא וַיִּסֹּק כַּהֲנָא לְמִדְּבַחָא לְאַתְקַבְּלָא בְּרִעּוּא קָדָם  
יְיָ וַיִּכְפֹּר עָלוּהִי כַּהֲנָא וַיִּשְׁתַּבֵּק לָהּ

30 וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדָּמָה בְּאַצְבָּעוֹ וַנָּתַן עַל־קֶרְנֵת מִזְבֵּחַ

הָעֻלָּה וְאֶת־כָּל־דָּמָה יִשְׁפֹּךְ אֶל־<sup>foundation</sup> יִסּוּד הַמִּזְבֵּחַ:

31 וְאֶת־כָּל־חֲלֶבֶת יִסִּיר כַּאֲשֶׁר הוֹסֵר חֶלֶב מֵעַל זֶבַח

הַשְּׁלָמִים וְהַקָּטִיר הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחַה לְרִיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה

וַיִּכְפֹּר עָלָיו הַכֹּהֵן וַיִּנְסָלָח לוֹ: (פ) <sup>to forgive</sup>

Rashi

כאשר הוסר חלב מעל זבח השלמים. כאימורי עז האמורים בשלמים:

А если из овец приносит он  
приношение свое в очистительную  
жертву: женского пола без порока  
пусть принесет он ее.

וְאִם אִימֹר יִיתִי קֶרְבָּנָהּ לְחֻטָּאתָא נִקְבָּא שְׁלֵמָתָא  
יִיתְנָהּ

32 וְאִם־כֶּבֶשׂ יָבִיא קֶרְבָּנוֹ לְחֻטָּאת נִקְבָּה תְּמִימָה יְבִיאָנָהּ:

И пусть возложит руку свою на голову  
очистительной жертвы, и пусть  
зарезут ее в очистительную жертву  
на месте, где зарезывают жертву  
всесожжения.

וְיִסְמוֹךְ יָת יְדָהּ עַל רִישׁ חֲטָאתָא וַיְכֹס יָתָהּ  
לְחֲטָאתָא בְּאַתְרָא דִּי יְכֹס יָת עֲלָתָא

А священник пусть возьмет перстом  
своим крови очистительной жертвы,  
и возложит на роги жертвенника  
всесожжения, всю же остальную кровь  
её пусть выльет у основания  
жертвенника.

וַיִּסֹּב כַּהֲנָא מִדְמָא דְחֲטָאתָא בְּאַצְבָּעֵהּ וַיִּתֵּן עַל קַרְנֵי  
מִדְבָּחָא דְעֹלָתָא וַיִּת כָּל דָּמָהּ יִשׁוּד לִיסוּדָא דְ מִ  
דְּבָחָא

33 וְסִמּוֹךְ אֶת־יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַחֲטָאת וְשָׁחַט אֹתָהּ לְחֲטָאת  
בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִשָּׁחַט אֶת־הָעֹלָה:

Rashi

ושחט אותה לחטאת. שתהא שחיטתה לשם חטאת:

34 וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדָּם הַחֲטָאת בְּאַצְבָּעוֹ וַיָּנִיחַ עַל־קַרְנֵי  
מִזְבֵּחַ הָעֹלָה וְאֶת־כָּל־דָּמָהּ יִשְׁפֹּךְ אֶל־יֶסוּד הַמִּזְבֵּחַ:

И весь тук её пусть отделит, подобно  
как отделяется тук ягненка из  
жертвы мирной; и воскурит это  
священник на жертвеннике вместе с  
огнепалимыми жертвами  
Превечного; и искупит его  
священник от греха его, которым он  
согрешил, и прощено будет ему.

וְיִתְּ כָּל תְּרֵבָה יְעֲדֵי כֶּמֶא דִּי מִתְעַדָּא תְּרֵב אִמְרָא  
מִנְכֶּסֶת קוּדְשִׁיא וְיִסַּק כְּהֵנָּא יְתַהוֹן לְמִדְבָּחָא עַל  
קֶרְבְּנֵיא דִּי וְיִכְפֹּר עֲלוּהִי כְּהֵנָּא עַל חֻבֹּתֶיהָ דִּי חָב  
וְיִשְׁתַּבֵּק לָהּ

young  
sheep

35 וְאֶת־כָּל־חֲלָבָה יֹסִיר כְּאֲשֶׁר יוֹסֵר חֲלָב־הַכֶּשֶׁבׁ

מִזֶּבֶחַ הַשְּׁלָמִים וְהַקְטִיר הִכִּהֵן אֹתָם הַמִּזְבֵּחַ עַל

אֲשֵׁי יְהוָה וְכִפֹּר עָלָיו הִכִּהֵן עַל־חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר־חָטָא

וְנִסְלַח לוֹ: (פ)

Rashi

כאשר יוסר חלב הכשב. שנתרבו אמורין ואליה, אף חטאת כשהיא באה כבשה טעונה אליה עם האמורין:  
על אשי ה'. על מדורות האש העשויות לשם, פואייל"ש בלע"ז:

## ויקרא 5

А если кто согрешит тем, что слышал  
голос заклинания о том, чему был  
свидетелем, так как видел или знал  
это, однако не сообщил, и так несет  
он вину свою;

וְאִנְשׁ אֲרִי יַחֲבֹב וְיִשְׁמַע קוֹל מוֹמִי וְהוּא סָהִיד אוֹ חֵזָא  
אוֹ יָדַע אִם לֹא יַחֲוִי וְיִקְבֹּל חֻבָּה

1 וְנִפְשׁ כִּי־תִחַטָּא וְשָׁמְעָה קוֹל אֱלֹהִים וְהוּא לֹד אוֹ רָאָה

אוֹ יָדַע אִם־לֹא יִגִּיד וְנִשְׁאָ עוֹנֹו:

Rashi

ושמעה קול אלה. בדבר שהוא עד בו, שהשביעוהו שבועה שאם יודע לו בעדות שיעיד לו:

Или если кто прикоснется к чему  
нибудь нечистому, или к трупу зверя  
нечистого, или к трупу скота  
нечистого, или к трупу гада  
нечистого, и это сокрыто будет от  
него, и так он нечист и виновен;

או אִנֹּשׁ דִּי יִקְרַב בְּכָל מַדְעָם מְסָאָב או בְּנִבְלַת חַיָּיתָא  
מְסָאָבָא או בְּנִבְלַת בְּעִירָא מְסָאָבָא או בְּנִבְלַת רֶחֶשׂא  
מְסָאָב וִיהִי מְכֻסָּא מִנָּה וְהוּא מְסָאָב וְחָב

2 או נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תִּגְעַ בְּכָל־דָּבָר טָמֵא או בְּנִבְלַת חַיָּה  
טָמֵאָה או בְּנִבְלַת בְּהֵמָה טָמֵאָה או בְּנִבְלַת שְׂרִיץ  
טָמֵא וְנִעְלָם מִמֶּנּוּ וְהוּא טָמֵא וְאִשָּׁם:

Rashi

או נפש אשר תגע וגו'. ולאחר הטומאה הזו יאכל קדשים, או יכנס למקדש, שהוא דבר שזדונו כרת, במסכת שבועות (ז).  
נדרש כן:

ונעלם ממנו. הטומאה:

ואשם. באכילת קודש או בביאת מקדש:

Или если он прикоснется к нечистоте  
человеческой, какая бы то ни была  
нечистота, которою оскверняются, и  
это сокрыто будет от него, но потом  
узнает, и так он виновен;

או אָרִי יִקְרַב בְּסוֹאֶבֶת אִנֹּשָׁא לְכָל סוֹבְתָה דִּי יִסְתָּאָב  
בָּהּ וִיהִי מְכֻסָּא מִנָּה וְהוּא יָדַע וְחָב

3 או כִּי יִגַּע בְּטִמְאַת אָדָם לְכָל טִמְאַתּוֹ אֲשֶׁר יִטְמָא  
impure  
בָּהּ וְנִעְלָם מִמֶּנּוּ וְהוּא יָדַע וְאִשָּׁם:

Rashi

בטומאת אדם. זו טומאת מת:

לכל טומאתו. לרבות טומאת מגע זבין וזבות:

אשר יטמא. לרבות הנוגע בבוועל נדה:

בה. לרבות בולע נבלת עוף טהור:

ונעלם. ולא ידע. ששכח הטומאה:

ואשם. באכילת קודש או בביאת מקדש:

Или если кто изречением уст  
поклонится сделать что либо худое  
или доброе, что бы то ни было,  
касательно чего человек может  
изречь клятву, и это сокроется от  
него, но потом он сознает; и так он  
виновен будет в одном из этих  
случаев:

או אָנֹשׁ אָרִי יָקִים לְפָרִשָׁא בְּסִפּוֹן לְאַבְאָשָׁא אוֹ  
לְאוֹטְבָא לְכָל דִּי יִפְרִשׁ אָנֹשׁ בְּקִיּוּם וִיהִי מְכֻסָּא מִנָּה  
וְהוּא יָדַע וְחָב לְחַדָּא מֵאַלִּין

Rashi

בשפתים. ולא בלב:

להרע. לעצמו:

או להיטיב. לעצמו כגון אוכל ולא אוכל אישן ולא אישן:

לכל אשר יבטא. לרבות לשעבר (שבועות כו.):

ונעלם ממנו. ועבר על שבועתו. כל אלה בקרבן עולה ויורד כמפורש כאן, אבל שבועה שיש בה כפירת ממון אינה בקרבן זו

אלא באשם:

То, будучи виновным в одном из этих  
случаев, пусть исповедается, в чем он  
согрешил.

וִיהִי אָרִי יַחֲבֹב לְחַדָּא מֵאַלִּין וְיִוְדִי דִּי חָב עָלָה

4 אוֹ נָפֶשׁ כִּי תִשָּׁבַע לְבִטָּא <sup>to babble</sup> בְּשִׁפְתֵימָּ לְהִרְעַ | אוֹ

לְהִיטִיב לְכָל אֲשֶׁר יִבְטֵא הָאָדָם <sup>oath</sup> בְּשִׁבְעָה וְנִעְלָם

מִמֶּנּוּ וְהוּא יֵדַע וְאִשָּׁם לְאַחַת מֵאלֶּה:

5 וְהָיָה כִּי־יֵאָשֵׁם לְאַחַת מֵאלֶּה וְהִתְוַדָּה אֲשֶׁר חָטָא

עָלָיָהּ:

И пусть принесет в жертву за вину  
свою Превечному, за грех свой,  
которым согрешил, женского пола из  
мелкого скота, ягненка или молодую  
козу, в очистительную жертву; и  
искупит его священник от греха его.

וַיִּיתִי יָת אִשְׁמָה קָדָם יי על חֹבֶתָהּ דִּי חֵב נְקִיבָתָא מִן  
עֲנָא אֲמֶרְתָּא אוּ צְפִירַת עֲזִין לְחֻטָּאתָא וַיִּכְפֹּר עָלוּהִי  
כִּהְנָא מִחֹבֶתָהּ

Если же состояние его недостаточно  
для приобретения овцы: пусть  
принесет в жертву за вину свою,  
которою он виновен, двух горлиц или  
двух молодых голубей Превечному,  
одного в очистительную жертву, а  
другого во всесожжение.

וְאִם לֹא תִמָּצֵי יָדָהּ כְּמִסַּת שִׁיתָא וַיִּיתִי יָת חֹבֶתָהּ דִּי  
חֵב תִּרְתִּין שְׁפָנִינִין אוּ תִרְיִן בְּנֵי יוֹנָה קָדָם יי חֵד  
לְחֻטָּאתָא וְחֵד לְעֹלָתָא

И принесет их к священнику, а тот  
пусть представит прежде того,  
который для очистительной жертвы,  
и отщипнет ему голову с затылка, но  
не отделит.

וַיִּיתִי יָתְהוֹן לֹות כִּהְנָא וַיִּקְרַב יָת דִּי לְחֻטָּאתָא קְדָמִיתָא  
וַיִּמְלֹק יָת רִישָׁהּ מִלְקָבֶל קְדָלָהּ וְלֹא יִפְרֹשׁ

והקריב את אשר לחטאת ראשונה. חטאת קודמת לעולה למה הדבר דומה לפרקליט שנכנס לרצות, ריצה פרקליט נכנס דורון  
אחריו (זבחים ז:):

ולא יבדיל. אינו מולק אלא סימן אחד (חולין כא.):

6 וַהֲבִיא אֶת־אִשְׁמוֹ לַיהוָה עַל חֻטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא נִקְבָּהּ

a young  
ewe

מִי־הַצֹּאן כְּשֶׁבֶה או־שְׁעִירַת עֲזִים לְחֻטָּאת וְכִפֹּר

עָלָיו הַכֹּהֵן מִחֻטָּאתוֹ:

7 וְאִם־לֹא תִגִּיעַ יָדוֹ דִּי שֶׁהָ וַהֲבִיא אֶת־אִשְׁמוֹ אֲשֶׁר חָטָא

a ring-dove

שְׁתֵּי תִרְיִם או־שְׁנֵי בְנֵי־יוֹנָה לַיהוָה אֶחָד לְחֻטָּאת

וְאֶחָד לְעֹלָה:

8 וַהֲבִיא אֹתָם אֶל־הַכֹּהֵן וַהֲקָרִיב אֶת־אֲשֶׁר לְחֻטָּאת

the nape or  
back of  
the...

to crack a  
joint

רֹאשׁוֹנָה וּמִלֶּק אֶת־רֹאשׁוֹ מִמּוֹל עֲרָפוֹ וְלֹא

to divide

יִבְדִּיל :

Rashi

עורף. הוא גובה הראש המשופע לצד הצואר:

מול עורף. מול הרואה את העורף, והוא אורך כל אחורי הצואר:

И пусть покропит кровию  
очистительной жертвы на стену  
жертвенника, а остальная кровь пусть  
выжата будет у основания  
жертвенника: это очистительная  
жертва.

וְהִזָּה <sup>to spirt</sup> מִדָּם הַחֲטָאתָ עַל־קִיר הַמִּזְבֵּחַ וְהַנֶּשֶׁאֶר 9

בָּדָם יִמָּצֵה אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ חֲטָאתָ הִוא:

וְיָדֵי מִדָּמָא דְחֲטָאתָא עַל כְּתֵל מִדְּבָחָא וּדְאִשְׁתָּאֶר  
בְּדָמָא יִתְמָצִי לִיסוּדָא דְמִדְּבָחָא חֲטָאתָא הִוא

Rashi

והזה מדם החטאת. בעולה לא הטעין אלא מצוי, ובחטאת הזאה ומצוי, אוחו בעורף ומתז, והדם ניתז והולך למזבח (זבחים

סד:)

חטאת הוא. לשמה כשרה, שלא לשמה פסולה:

Второго же пусть приготовит он во  
всесожжение по установлению; и  
искупит его священник от греха его,  
которым он согрешил, и прощено  
будет ему.

וְאֶת־הַשְּׁנִי יַעֲשֶׂה עֹלָה כַּמִּשְׁפֵּט וְכִפֹּר עָלָיו הַכֹּהֵן 10

מִחֲטָאתוֹ אֲשֶׁר־חָטָא וְנִסְלַח לוֹ: (ס)

וְיֵת תְּנִינָא יַעֲבֹד עֲלֵתָא כְּדָחִזִּי וְיִכְפֹּר עֲלֻהֵי כְהֵנָּא  
מִחֻבָּתָהּ דִּי חָב וְיִשְׁתַּבֵּק לָהּ

Rashi

כמשפט. כדת האמור בעולת העוף של נדבה בראש הפרשה:

## שביעי

Но если состояние его недостаточно для приобретения двух горлиц или двух молодых голубей: пусть принесет в приношение за себя, за то, что согрешил, десятую часть эфы крупичатой муки в очистительную жертву; да не возливает на нее елея, и да не полагает на нее ладона, ибо это очистительная жертва.

ואם לא תדבק ידה לתרתין שפנינן או לתרין בני יונה וייתי ית קרבנה די חב חד מן עסרא בתלת סאין סלתא לחטאתא לא ישוי עלה משחא ולא יתן עלה לבנתא ארי חטאתא היא

И пусть принесет ее к священнику, а священник пусть снимет с нея полную горсть для дара памятования, и воскурит на жертвеннике вместе с огнепалимыми жертвами Превечного: это очистительная жертва.

וייתנה לות כהנא ויקמוץ כהנא מנה מלי קמצה ית אדפרתה ויסק למדבקה על קרבנא דיי חטאתא היא

11 ואם-לא<sup>a ring-dove</sup> תשיג<sup>to reach</sup> ידו לשתי תרים או לשני בני-יונה<sup>tenth</sup> והביא את-קרבנו אשר חטא עשירת<sup>fine flour</sup> האפה סלת לחטאת לא-ישים עליה שמן ולא-יתן עליה<sup>frankincense</sup> לבנה כי חטאת היא:

Rashi  
כי חטאת הוא. ואין בדין שיהא קרבנו מהדר (מנחות ו.).

12 והביאה<sup>to grasp with the hand</sup> אלה-הכהן וקמץ<sup>memorial</sup> הכהן | ממה מלוא קמצו<sup>a grasp</sup> את-אזפרתה והקטיר המזבחה על אשי יהיה חטאת הוא:

Rashi  
חטאת הוא. נקמצה ונקטרה לשמה כשרה שלא לשמה פסולה:

И искупит его священник от греха  
его, которым он согрешил в одном из  
этих случаев, и прощено будет ему;  
она же пусть принадлежит  
священнику, подобно хлебной  
жертве.

13 וְכִפֹּר עָלָיו הַכֹּהֵן עַל־חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר־חָטָא מֵאַחַת מֵאֵלֶּה  
וְנִסְלַח לוֹ וְהִיתָה לְפָתָן כְּמִנְחָה: (ס) to forgive

וְכִפֹּר עָלָיו כֹּהֵן עַל חֻבַּתָּהּ דִּי קָב מִחֻטָּא מֵאֵלֶּין  
וְנִסְתַּבֵּק לָהּ וְהִתְּהִי לְכֹהֵנָא כְּמִנְחָתָא

Rashi

על חטאתו אשר חטא. כאן שנה הכתוב, שהרי בעשירות ובדלות נאמר מחטאתו, וכאן בדלי דלות נאמר על חטאתו, דקדקו רבותינו (כריתות כז:): מכאן שאם חטא כשהוא עשיר והפריש מעות לכשבה או שעירה והעני, יביא ממקצתן שתי תורים, הפריש מעות לשתי תורים והעני, יביא ממקצתן עשירית האיפה, (לכך נאמר מחטאתו), הפריש מעות לעשירית האיפה והעשיר, יוסיף עליהן ויביא קרבן עשיר, לכך נאמר כאן על חטאתו: מאחת מאלה. מאחת משלש כפרות האמורות בענין, או בעשירות, או בדלות, או בדלי דלות. ומה תלמוד לומר, שיכול החמורים שבהם יהיו בכשבה או שעירה, והקלין יהיו בעוף, והקלין שבקלין יהיו בעשירות האיפה, תלמוד לומר מאחת מאלה, להשוות קלין לחמורין לכשבה ושעירה אם השיגה ידו, ואת החמורין לקלין לעשירות האיפה בדלי דלות (ת"כ פרק יט, י): והיתה לכהן כמנחה. ללמד על מנחת חוטא שיהיו שיריה נאכלין, זהו לפי פשוטו. ורבותינו דרשו (שם יא. מנחות עג:), והיתה לכהן, ואם חוטא זה כהן הוא, תהא כשאר מנחת נדבת כהן, שהוא קליל תהיה לא תאכל (ויקרא ו, טז):

И говорил Превечный Моисею,  
сказав:

14 וַיֹּדְבַר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:

וּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמִימָר

Если кто совершить неверность,  
согрешив по ошибке против святынь  
Превечного: пусть принесет в жертву  
за вину свою Превечному из мелкого  
скота барана без порока, стоимостью  
на серебряные сикли, по сиклю  
священному, для жертвы за вину.

אִנֹּשׁ אָרִי יִשְׁקַר וְיִחֹב בְּשָׁלוּ מִקֹּדֶשׁ יָדֵי וַיִּיטֵי  
יֵת אֲשָׁמָה קָדָם יְיָ דָּכַר שְׁלִים מִן עֲנָא בְּפָרֶסְנָה כֶּסֶף  
סְלֵעִין בְּסִלְעֵי קוֹדֶשׁ לְאֲשָׁמָה

unintentional  
error

15 נֶפֶשׁ כִּי־תִמְעַל מֵעַל וְחִטָּאָהּ בְּשִׁגְגָה מִקֹּדֶשׁ יְהוָה  
וְהִבִּיאָ אֶת־אֲשָׁמוֹ לַיהוָה אֵיל תָּמִים מִן־הַצֹּאן בְּעֶרְכָּן  
כֶּסֶף־שְׁקָלִים בְּשִׁקְל־הַקֹּדֶשׁ לְאֲשָׁמָה:

Rashi

כי תמעל מעל. אין מעילה בכל מקום אלא שינוי (ת"כ פרשתא יא, יב), וכן הוא אומר וַיִּמְעַלוּ בְּאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם וַיִּזְנוּ אַחֲרֵי  
אֱלֹהֵי עַמִּי הָאָרֶץ (דברי הימים"א ה, כה), וכן הוא אומר בסוטה ומַעֲלָה בּוֹ מָעַל (במדבר ה, יב):  
וחטאה בשגגה מקדשי ה'. שנהנה מן ההקדש, והיכן הזהיר, נאמר כאן חטא, ונאמר להלן חטא בתרומה וְלֹא יִשְׂאוּ עָלָיו חֲטָא  
(ויקרא כב, ט), מה להלן הזהיר אף כאן הזהיר, אי מה להלן לא הזהיר אלא על האוכל אף כאן לא הזהיר אלא על האוכל,  
תלמוד לומר תמעול מעל ריבה (מעילה יח:):  
מקדשי ה'. המיוחדים לשם, יצאו קדשים קלים:

איל. ל' קשה, כמו וְאֵת אֵילֵי הָאָרֶץ לָקַח (יחזקאל יו, יג), אף כאן קשה בן שתי שנים:  
בערכך כסף שקלים. שיהא שוה שתי סלעים:

А за то, чем он согрешил против  
святыни, пусть заплатит, и пусть  
прибавит к тому пятую часть оно́го, и  
отдаст это священнику; и так искупит  
его священник бараном жертвы за  
вину, и прощено будет ему.

וְיֵת דִּי חֵב מִן קוֹדֶשׁ יִשְׁלַם וְיֵת חֲמִשָּׁה יוֹסֵף עָלוּהִי  
וַיִּתֵּן יֵתָהּ לְכֹהֵנָא וְכֹהֵנָא יְכַפֵּר עָלוּהִי בְּדָכְרָא דְאֲשָׁמָה  
וַיִּשְׁתַּבֵּק לָהּ

fifth

16 וְאֵת אֲשֶׁר חָטָא מִן־הַקֹּדֶשׁ יִשְׁלַם וְאֵת חֲמִישָׁתוֹ יוֹסֵף  
עָלָיו וַיִּתֵּן אֹתוֹ לְכֹהֵן וְהִכְהִין יְכַפֵּר עָלָיו בְּאֵיל הָאֲשָׁם  
וַיִּסְלַח לוֹ: (פ)

Rashi

ואת אשר חטא מן הקדש ישלם. קרן וחומש להקדש (כריתות כו:):

А если кто согрешит и поступит  
против какойнибудь из  
запретительных заповедей  
Превечного, и он не знает того; и так  
он виновен и носит грех свой:

וְאִם אָנֹשׁ אֲרִי יְחֹב וַיַּעֲבֹד חֶדָּא מִכָּל פְּקוּדֵי דַיִּי דִּי  
לֹא כְשָׁרִין לְאַתְעֵבְדָּא וְלֹא יָדַע וַיַּחֲבֹב וַיִּקְבֵּל חֻבָּה

17 וְאִם-נֹפֶשׁ כִּי תִחַטָּא וַעֲשֶׂתָהּ אַחַת מִכָּל-מִצְוֹת יְהוָה  
אֲשֶׁר לֹא תַעֲשֶׂינָהּ וְלֹא-יָדַע וְאִשָּׁם וְנִשְׂא עֲוֹנוֹ:

Rashi

ולא ידע ואשם והביא. הענין הזה מדבר במי שבא ספק כרת לידו ולא ידע אם עבר עליו אם לאו, כגון חֲלָב ושומן לפניו, וכסבור ששתיהן היתר, ואכל את האחת, אמרו לו אחת של חֲלָב היתה, ולא ידע אם זו של חֲלָב אכל, הרי זה מביא אשם תלוי ומגין עליו כל זמן שלא נודע לו שודאי חטא, ואם יודע לו לאחר זמן יביא חטאת:  
ולא ידע ואשם ונשא עונו. (ת"כ) ר' יוסי הגלילי אומר (שם פרשתא יב, ז), הרי הכתוב ענש את מי שלא ידע, על אחת כמה וכמה שיעניש את שידע. רבי יוסי אומר (שם): אם נפשך לידע מתן שכרן של צדיקים, צא ולמד מאדם הראשון, שלא נצטוו אלא על מצוות לא תעשה, ועבר עליה, ראה כמה מיתות נקנסו עליו ולדורותיו, וכי איזו מדה מרובה, של טובה או של פורענות, הוי אומר מדה טובה, אם מדת פורענות המעוטה ראה כמה מיתות נקנסו לו ולדורותיו, מדה טובה המרובה, היושב לו מן הפגולין והנותרות והמתענה ביום הכיפורים, על אחת כמה וכמה שיזכה לו ולדורותיו ולדורות דורותיו עד סוף כל הדורות. ר' עקיבא אומר (שם יא) הרי הוא אומר על פי ב' עדים או ג' עדים וגו' (דברים יז, ו), אם מתקיימת העדות בשנים למה פרט לך הכתוב בג', אלא להביא שלישי להחמיר עליו ולעשות דינו כיוצא באלו לענין עונש והזמה, אם כך ענש הכתוב לנטפל לעוברי עבירה כעוברי עבירה, על אחת כמה וכמה שישלם שכר טוב לנטפל לעושי מצוה כעושי מצוה. ר' אלעזר בן עזריא אומר כִּי תִקְצֹר קִצְיָךְ בְּשִׂדְךָ (דברים כד, יט) וְשִׁכַּחְתָּ עֹמֶר בְּשִׂדְךָ (שם יג), הרי הוא אומר למען יברכך וגו', קבע הכתוב ברכה למי שבאת על ידו מצוה בלא ידע, אמור מעתה היתה סלע צרורה בכנפיו, ונפלה הימנו, ומצאה העני ונתפרנס בה, הרי הקב"ה קובע לו ברכה:

То пусть представит из мелкого скота  
барана без порока, стоимостью как  
для жертвы за вину, священнику; и  
искупит его священник от проступка  
его, которым он проступился, не зная  
того, и прощено будет ему.

וַיֵּיתִי דָּכָר שְׁלִים מִן עֲנָא בְּפָרְסָנָהּ לְאַשְׁמָא לֹות כְּהֵנָּא  
וַיִּכְפֹּר עֲלוּהִי כְּהֵנָּא עַל שְׁלוּתָהּ דְּאַשְׁתְּלִי וְהוּא לֹא יָדַע  
וַיִּשְׁתַּבֵּק לָהּ

18 וְהָבִיא אֵיל תְּמִים מִן-הַצֹּאן בְּעֶרְכָּךְ לְאַשָּׁם אֶל-הַכֹּהֵן  
וַיִּכְפֹּר עָלָיו הַכֹּהֵן עַל שְׁגָגָתוֹ אֲשֶׁר-  
וְהוּא שָׁגָג to stray  
לֹא-יָדַע וְנִסְלַח לוֹ:

בערךך לאשם. בערך האמור למעלה:

אשר שגג והוא לא ידע. הא אם ידע לאחר זמן לא נתכפר לו באשם זה, עד שיביא חטאת, הא למה זה דומה, לעגלה ערופה שנתערפה ואח"כ נמצא ההורג, הרי זה יהרג (ת"כ פרק כא, ב):

Это жертва за вину, он провинился  
пред Превечным.

19 אֲשֶׁם הוּא אֲשֶׁם אֲשֶׁם לַיהוָה: (פ)

אֲשָׁמָא הוּא עַל חֻבְתָּהּ דְּהוּא חָב אֲשָׁמָא יְקָרְב קָדָם

י

אשם הוא אשם אשם. הראשון כולו קמץ שהוא שם דבר, והאחרון חציו קמץ וחציו פתח שהוא לשון פעל, ואם תאמר מקרא שלא לצורך הוא, כבר נדרש הוא בת"כ (פרק כא, ג): אשם אשם. להביא אשם שפחה חרופה שיהא איל (בן שתי שנים) [שוה שתי סלעים]. יכול שאני מרבה אשם נזיר ואשם מצורע תלמוד לומר, הוא:

И говорил Превечный Моисею,  
сказав:

20 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:

וּמִלִּיל יִי עִם מֹשֶׁה לְמִימְרֵי

Когда кто согрешит, и совершит  
неверность против Превечного, и  
будет запирается пред ближним  
своим в чем либо отданном ему на  
хранение, или врученном ему, или  
похищенном им, или он выманит что  
у ближнего своего,

to be  
untrue

21 נֶפֶשׁ כִּי תַחֲטָא וּמַעֲלָה מַעַל בֵּיהוָה וְכַחַשׁ

robbery

בְּגָזֹל

a deposit

אֶזְרוֹתָם

deposit

בְּפִקְדוֹן

colleague

בְּעֵמִיתוֹ

to press  
upon

אֶת־עַמִּיתוֹ:

אֶזְרוֹתָם

אֶנֶשׁ אֲרִי יְחֹב וַיִּשְׁקֶר וַיִּשְׁקֶר קָדָם יִי וַיַּכְדֵּב בְּחֶבְרָה

בְּפִקְדוֹנָא אוֹ בְּשִׁתְפוּת יָדָא אוֹ בְּגִזְלָא אוֹ אֲנִים יֵת

חֶבְרָה

נפש כי תחטא. אמר ר' עקיבא (שם פרק כב, ד) מה תלמוד לומר ומעלה מעל בה', לפי שכל המלוה והלוה והנושא והנותן אינו עושה אלא בעדים ובשטר, לפיכך בזמן שהיא מכחש, מכחש בעדים ובשטר, אבל המפקיד אצל חבירו ואינו רוצה שתדע בו נשמה אלא שלישי שביניהם, לפיכך כשהוא מכחש, מכחש בשלישי שביניהם: בתשומת יד. ששם בידו ממון להתעסק, או במלוה:

או בגזל. שגזל מידו כלום:

או עשק. הוא שכר שכיר:

Или он найдет что нибудь  
потерянное и будет запирается в том,  
и поклянется ложно, — касательно  
чего нибудь, что ни соделывает  
человек, согрешая тем:

או אֶשְׁכַּח אֲבִדְתָּא וְיִכְדֹּב בֵּה וְאֶשְׁתַּבַּע עַל שְׁקָרָא עַל  
חָדָא מְכַל דִּי יַעֲבֹד אֲנִישָׁא לְמִיתָב בֵּהוּ

Rashi

וכחש בה. שכפר על אחת מכל אלה אשר יעשה האדם לחטוא ולהשבע על שקר לכפירת ממון:

То да будет, когда он так согрешил и  
сделался виновным, пусть возвратит  
похищенное, что похитил, или  
выманенное, что выманил, или  
доверенное, что ему было доверено,  
или потерянное, что он нашел,

וְיִהְיֶה אָרִי יִחְטִי וְיִחֻב וְיִתֵּב יֵת גְּזֻלָּא דִּי גִזַּל אוּ יֵת  
עֶשְׂקָא דִּי עֶשֶׂק אוּ יֵת פְּקֻדָּנָא דִּי אֶתְפָּקֵד לְוִתָּהּ אוּ  
יֵת אֲבִדְתָּא דִּי אֶשְׁכַּח

Rashi

כי יחטא ואשם. כשיכיר בעצמו לשוב בתשובה, ולדעת ולהתודות כי יחטא (גי' ס"א ובדעתו להתודות כי חטא) ואשם:

22 אִוְּמָצָא אֲבִידָהּ וְכַחֵשׁ בָּהּ וְנִשְׁבַּע עַל־שְׁקָר עַל־אַחַת

מְכַל אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה הָאָדָם לַחֲטָא בְּהִנָּה:

23 וְהָיָה כִּי־יִחַטֵּא וְאָשֵׁם וְהָשִׁיב אֶת־ הַגְּזֻלָּה אֲשֶׁר

גִּזַּל אוּ אֶת־ הָעֶשֶׂק אֲשֶׁר עֶשֶׂק אוּ

אֶת־הַפְּקֻדֹן אֲשֶׁר הִפְקִיד אֹתוֹ אוּ אֶת־הָאֲבִידָהּ אֲשֶׁר

מָצָא:

Или чтонибудь другое, касательно  
чего он поклялся ложно: пусть  
заплатит за оное по полной цене его,  
и прибавит к тому пятую долю оного;  
тому, кому принадлежит это, пусть  
возвратит оное в день принесения  
жертвы за вину.

או מכל די ישתבע עלוהי לשקרא וישלם יתה  
ברישיה וחסה יוסף עלוהי לדי הוא דילה יתננה  
ביומא דחובתה

Rashi

בראשו. הוא הקרן ראש הממון:

וחמשתיו. (ב"ק קח.) רבתה תורה חמשיות הרבה לקרן אחת, שאם כפר בחומש ונשבע והודה חוזר ומביא חומש על אותו  
חומש, וכן מוסיף והולך עד שיתמעט הקרן שנשבע עליו פחות משהו פרוטה:  
לאשר הוא לו. (לאפוקי בנו ושלוחו ת"כ) למי שהממון שלו:

А в жертву за вину свою пусть  
принесет Превечному из мелкого  
скота барана без порока, стоимостью  
как для жертвы за вину, к  
священнику.

וית אשמיה ייתי לקדם יי דכר שלים מן ענא  
בפרסנה לאשמא לות כהנא

И искупит его священник пред  
Превечным, и прощено будет ему то,  
что он ни сделал, провинившись тем.

ויכפר עלוהי כהנא קדם יי וישתבק ליה על חדא מכל  
די יעבד למיחב בה

24 או מכל אשר ישבוע עליו לשקר ושלם אתו בראשו  
וחמשתיו יסף עליו לאשר הוא לו יתננו ביום אשמתו:

25 ואת-אשמו יביא ליהוה איל תמים מן-הצאן בערקה  
לאשם אלהיהן:

26 וכפר עליו הכהן לפני יהוה ונסלח לו על-אחת מכל  
אשר יעשה לאשמה בה: (פ)

Isaiah 43:21-44:23

## הפטרה — ישעיהו

## הפטרה

## ישעיהו 43

The people which I formed for Myself,  
That they might tell of My praise.

Yet thou hast not called upon Me, O  
Jacob, Neither hast thou wearied thyself  
about Me, O Israel.

Thou hast not brought Me the small  
cattle of thy burnt-offerings; Neither  
hast thou honoured Me with thy  
sacrifices. I have not burdened thee  
with a meal-offering, Nor wearied thee  
with frankincense.

Thou hast bought Me no sweet cane  
with money, Neither hast thou satisfied  
Me with the fat of thy sacrifices; But  
thou hast burdened Me with thy sins,  
Thou hast wearied Me with thine  
iniquities.

I, even I, am He that blotteth out thy  
transgressions for Mine own sake; And  
thy sins I will not remember.

21 עַם-זֶה <sup>this</sup> יִצְרַתִּי לִי תְהִלָּתִי יִסְפְּרוּ: (ס)

22 וְלֹא-אֲתִי קָרָאתָ יַעֲקֹב כִּי־יִגְעֶתָ בִּי יִשְׂרָאֵל:

23 לֹא־הֵבִיאתָ לִי שֶׁה עֲלֹתֶיךָ וּזְבָחֶיךָ לֹא כִבְדֹתָנִי לֹא

הַעֲבַדְתִּיךָ בַּמִּנְחָה וְלֹא הוֹגַעְתִּיךָ בַּלְבֹּנָה: <sup>frankincense</sup>

24 לֹא־קָנִיתָ לִי בַכֶּסֶף קֶנֶה וְחֶלֶב וּזְבָחֶיךָ לֹא הִרְוִיתָנִי <sup>to slake the thirst</sup>

אֶךְ הָעֲבַדְתָּנִי בַחֲטָאוֹתֶיךָ הוֹגַעְתָּנִי בַעֲוֹנוֹתֶיךָ: (ס)

25 אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מִלְּחָה <sup>properly</sup> פִּשְׁעֶיךָ לְמַעַנִי וְחֲטָאוֹתֶיךָ

לֹא אֶזְכֹּר:

Put Me in remembrance, let us plead together; Declare thou, that thou mayest be justified.

Thy first father sinned, And thine intercessors have transgressed against Me.

Therefore I have profaned the princes of the sanctuary, And I have given Jacob to condemnation, And Israel to reviling.

26 הִזְכִּירֵנִי נִשְׁפָּטָה יַחַד סִפֵּר אֶתָּה לְמַעַן תִּצְדָּק:

27 אָבִיךָ הָרָאשׁוֹן חָטָא וּמְלִיצִיךָ <sup>properly</sup> פָּשְׁעוּ בִּי:

28 וְאַחֲלֵל שָׂרֵי קֹדֶשׁ וְאַתָּנָה לְחֶרֶם יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל

<sup>reproach</sup>  
לְגִדּוּפִים : (ס)

## ישעיהו 44

Yet now hear, O Jacob My servant, And Israel, whom I have chosen;

Thus saith the LORD that made thee, And formed thee from the womb, who will help thee: Fear not, O Jacob My servant, And thou, Jeshurun, whom I have chosen.

For I will pour water upon the thirsty land, And streams upon the dry ground; I will pour My spirit upon thy seed, And My blessing upon thine offspring;

And they shall spring up among the grass, As willows by the watercourses.

1 וְעַתָּה שְׁמַע יַעֲקֹב עַבְדִּי וְיִשְׂרָאֵל בְּחֵרְתִּי בּוֹ:

2 כֹּה-אָמַר יְהוָה עֹשֶׂה וּיְצָרָךְ מִבֶּטֶן יַעֲזֹרְךָ אֱלֹהֵי־יִרְאָה

עַבְדִּי יַעֲקֹב וְיִשְׁרָאוֹן בְּחֵרְתִּי בּוֹ:

3 כִּי אֶצְק <sup>properly</sup> מַיִם עַל־צִמָּא וְנִזְלִים <sup>to drip</sup> עַל־ <sup>dry land</sup> יִבְשָׁה

אֶצְק רוּחִי עַל־זֶרְעֶךָ וּבִרְכָתִי עַל־צֹאצְאֶיךָ <sup>offspring</sup>:

4 וְצִמְחוּ בְּבֵין חֲצִיר <sup>grass</sup> פְּעֻרָּבִים עַל־ <sup>a stream</sup> יְבֵלֵי

מַיִם:

One shall say: 'I am the LORD'S'; And another shall call himself by the name of Jacob; And another shall subscribe with his hand unto the LORD, And surname himself by the name of Israel.

Thus saith the LORD, the King of Israel, And his Redeemer the LORD of hosts: I am the first, and I am the last, And beside Me there is no God.

And who, as I, can proclaim— Let him declare it, and set it in order for Me— Since I appointed the ancient people? And the things that are coming, and that shall come to pass, let them declare.

Fear ye not, neither be afraid; Have I not announced unto thee of old, and declared it? And ye are My witnesses. Is there a God beside Me? Yea, there is no Rock; I know not any.

They that fashion a graven image are all of them vanity, And their delectable things shall not profit; And their own witnesses see not, nor know; That they may be ashamed.

Who hath fashioned a god, or molten an image That is profitable for nothing?

5 זֶה יֹאמֶר לַיהוָה אֲנִי וְזֶה יִקְרָא בְּשֵׁם־יַעֲקֹב וְזֶה יִכְתֹּב

to address  
by an...

יְדוּ לַיהוָה וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה : (פ)

6 כֹּה־אָמַר יְהוָה מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וְגֹאֲלוֹ יְהוָה צְבָאוֹת אֲנִי

exclusive

רִאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרֹון וּמִבְלַעְדִּי אֵין אֱלֹהִים:

7 וּמִי־כִמּוֹנִי יִקְרָא וְיַגִּידָהּ וְיַעֲרֹכֶהָ לִּי מִשׁוּמֵי עַם־עוֹלָם

וְאֵתִיּוֹת וְאֲשֶׁר תְּבַאֲנָה יַגִּידוּ לִּמוֹ:

8 אֶל־תִּפְחָדוּ וְאֶל־תִּרְהוּ הֲלֹא מֵאֲזַי הִשְׁמַעְתִּיכֶם

to fear

וְהַגִּדְתִּי וְאַתֶּם עַדִּי הִנֵּשׂ אֱלֹהִים מִבְלַעְדִּי וְאֵין צוּר

בְּלִידְעָתִי:

9 יִצְרִי־פֶסֶל כָּלָם תִּהְיוּ וְחִמּוּדֵיהֶם בֶּל־יֹעִילוּ

to delight  
in

chaos

וְעֵדֵיהֶם הִמָּה בֶּל־יִרְאוּ וּבֶל־יִדְעוּ לְמַעַן יִבְשׁוּ:

10 מִי־יִצֹר אֵל וּפֶסֶל נֹסֵף לְבִלְתִּי הוֹעִיל:

Behold, all the fellows thereof shall be  
ashamed; And the craftsmen skilled  
above men; Let them all be gathered  
together, let them stand up; They shall  
fear, they shall be ashamed together.

The smith maketh an axe, And worketh  
in the coals, and fashioneth it with  
hammers, And worketh it with his  
strong arm; Yea, he is hungry, and his  
strength faileth; He drinketh no water,  
and is faint.

The carpenter stretcheth out a line; He  
marketh it out with a pencil; He fitteth  
it with planes, And he marketh it out  
with the compasses, And maketh it  
after the figure of a man, According to  
the beauty of a man, to dwell in the  
house.

He heweth him down cedars, And  
taketh the ilex and the oak, And  
strengtheneth for himself one among  
the trees of the forest; He planteth a  
bay-tree, and the rain doth nourish it.

Then a man useth it for fuel; And he  
taketh thereof, and warmeth himself;  
Yea, he kindleth it, and baketh bread;  
Yea, he maketh a god, and worshippeth  
it; He maketh it a graven image, and  
falleth down thereto.

11 הֵן כָּל־חֲבֵרָיו יִבְשׁוּ וְחֹרָשִׁים הָמָּה מֵאָדָם יִתְקַבְּצוּ כָּלָם  
יַעֲמָדוּ יִפְחָדוּ יִבְשׁוּ יַחַד:

hammer coal an axe  
12 חָרַשׁ בְּרוֹזֶל מַעֲצָד וּפָעַל בַּפָּחִים וּבִמְקַבּוֹת

יִצְרָהוּ וַיַּפְעִלְהוּ בְּזָרוּעַ כָּחוֹ גַּם־רַעַב וְאֵין כֹּחַ לֹא־שָׁתָה  
מִיָּמִים וַיִּיעֵף : to tire

a scribing-awl to delineate  
13 חָרַשׁ עֲצִים נֹטֶה קוֹ יִתְאַרְהוּ בְּשֹׁרֵד יַעֲשֶׂהוּ

pattern compass a scraper  
בִּמְקַצְעוֹת וּבִמְחוּגָה יִתְאַרְהוּ וַיַּעֲשֶׂהוּ כְּתַבְנִית אִישׁ  
כְּתַפְאֶרֶת אָדָם לְשֹׁכֵת בֵּית: glory

adopted oak tree  
14 לְכָרַת־לּוֹ אֲרָזִים וַיִּקַּח תְּרוּזָה וְאַלּוֹן וַיֹּאמֶץ לּוֹ  
chest in wood  
בַּעֲצֵי יַעַר נֹטַע אָרוֹן וַיִּגְשֵׁם יִגְדֵּל:

to be hot  
15 וְהָיָה לְאָדָם לְבָעֹר וַיִּקַּח מֵהֶם וַיִּחַם אֵף־

to catch fire  
וַיִּשְׂקַף וַאֲפָה לָחֶם אֵף־יַפְעֵל־אֵל וַיִּשְׁתַּחֲוֶה

to prostrate oneself  
עָשָׂהוּ פֶסֶל וַיִּסְגֹּד לָמוֹ:

He burneth the half thereof in the fire;  
With the half thereof he eateth flesh; He  
roasteth roast, and is satisfied; Yea, he  
warmeth himself, and saith: 'Aha, I am  
warm, I have seen the fire';

And the residue thereof he maketh a  
god, even his graven image; He falleth  
down unto it and worshippeth, and  
prayeth unto it, And saith: 'Deliver me,  
for thou art my god.'

They know not, neither do they  
understand; For their eyes are  
bedaubed, that they cannot see, And  
their hearts, that they cannot  
understand.

And none considereth in his heart,  
Neither is there knowledge nor  
understanding to say: 'I have burned  
the half of it in the fire; Yea, also I have  
baked bread upon the coals thereof; I  
have roasted flesh and eaten it; And  
shall I make the residue thereof an  
abomination? Shall I fall down to the  
stock of a tree?'

He striveth after ashes, A deceived  
heart hath turned him aside, That he  
cannot deliver his soul, nor say: 'Is there  
not a lie in my right hand?'

16 חֲצִי־שָׂרֶף בְּמוֹ <sup>in</sup> אֵשׁ עַל־חֲצִי־בָשָׂר יֹאכֵל  
יִצְלֶה <sup>to roast</sup> צְלִי <sup>roast meat</sup> וַיִּשְׂבַּע אֶף־יָחֵם וַיֹּאמֶר <sup>aha!</sup> הָאֵח  
חֲמוּטִי רְאִיתִי אֹר:

17 וַשְּׂאֲרֵיתוֹ לְאֵל <sup>to God</sup> עָשָׂה לְפָסְלוֹ יִסְגֹּד־[וְיִסְגֹּד־] לוֹ  
וַיִּשְׁתַּחֲוּ וַיִּתְפַּלֵּל אֵלָיו וַיֹּאמֶר הֲצִילֵנִי כִי אֵלִי אַתָּה:

18 לֹא יָדְעוּ וְלֹא יִבְיִנוּ כִּי <sup>to smear</sup> טַח מְרֵאוֹת עֵינֵיהֶם  
מִהִשְׁכִּיל לִבָּתָם:

19 וְלֹא־יִשְׁעִיב אֶל־לִבּוֹ וְלֹא דַעַת וְלֹא־ תְבוּנָה <sup>intelligence</sup> לֵאמֹר  
חֲצִי־וְשָׂרְפָתִי בְּמוֹ־אֵשׁ וְאֶף אָפִיתִי עַל־ <sup>coal</sup> גִּחְלִי לֶחֶם  
אֲצַלֶּה בָשָׂר וְאֹכֵל וַיִּתְּרוּ לְתוֹעֵבָה אַעֲשֶׂה <sup>produce</sup> לְבוֹל  
עֵץ אֶסְגֹּד:

20 רָעָה אֶפְרָיִם לֵב הוֹתֵל <sup>to deride</sup> הִטָּהוּ וְלֹא־יִצְלִי אֶת־נַפְשׁוֹ  
וְלֹא יֹאמֶר הֲלוֹא שָׁקַר בְּיַמִּי: (ס)

Remember these things, O Jacob, And  
Israel, for thou art My servant; I have  
formed thee, thou art Mine own  
servant; O Israel, thou shouldest not  
forget Me.

I have blotted out, as a thick cloud, thy  
transgressions, And, as a cloud, thy  
sins; Return unto Me, for I have  
redeemed thee.

Sing, O ye heavens, for the LORD hath  
done it; Shout, ye lowest parts of the  
earth; Break forth into singing, ye  
mountains, O forest, and every tree  
therein; For the LORD hath redeemed  
Jacob, And doth glorify Himself in  
Israel.

21 זְכַרְאֱלֹה יַעֲקֹב וַיִּשְׂרָאֵל כִּי עֲבָדִי־אֶתָּה יִצְרָתִיךָ

to forget

עֲבָד־לִי אֶתָּה יִשְׂרָאֵל לֹא תִשְׁכַּחנִי :

22 מִחִיתִי כָעָב פֶּשַׁעֶיךָ וְכַעֲנֹן חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי

גֹּאֲלִיָּתִיךָ:

23 רְנֹו שָׁמַיִם כִּי־עָשְׂתָה יְהוָה הָרִיעוּ תַחְתִּיּוֹת

under me

to mar

properly

אֲרֶץ פָּצְחוּ הָרִים רְנָה יַעַר וְכָל־עֵץ בּוֹ

properly

to break  
out

to gleam

כִּי־גֹאֲלֵ יְהוָה יַעֲקֹב וּבִי־שְׂרָאֵל יִתְפָּאֵר : (פ)